



### Lakjon Budapest szívében!

### Merano szálloda

IV. Bécsi-utca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.  
Kitűnően felszerelt olcsó szobák,  
elsősorú konyha.

### Uj társashelyiségek!

Központi fűtés. — Hideg-meleg  
folyóvíz. Liftszállítás le és fel. —  
Panzirrendszer.

tament a családtagok ügyeit olyan formán, hogy a dinasztia férfitagjai nagykorúságtól (húsznegyedik évüktől) kezdve évi tízezer fontot, a leányok pedig szintén nagykorúságtól, vagy férjhezmenetelüktől kezdve évi hatezer fontot kapjanak. A király nős fia évi tizenöt-ezer font családi pótlékot kapnak. Ebből meg is lehet élni, a királyi család tagjaihoz méltóan, de valami nagy költekezésbe bocsátkozni nem lehet. York hercegének felesége maga megy el az áruházba, hogy ruházkákat vásároljon a lányainak. Angliában van néhány ezer ember, akinek jövedelme nagyobb, mint egy királyfi hercegeé.

V. György egyik nővére, Maud, a norvég királyhoz ment nőül, ő is kapja az angol államkincstárból az évi hatezer fontot, ez az ő hozomány-pótló apanázsa.

Az új királynak polgári rokonsága is van: egyik unokaestvére, Patricia hercegnő egy Mr. Ramsayhoz ment nőül. Ez a hölgy már nem királyi feleség, csak Mrs. Ramsay; a hatezer font apanázst ő még kapja, de gyermekei, kik a polgári társadalom többi tagjától rangban nem különböznek, már nem fognak kapni semmit.

Az a szerénység, ahogyan az anyagi kérdéseket V. György rendezte, természetesen még fokozta az uralkodó-család népszerűségét a társadalom minden rétegében a munkások között is.

V. György érvényesítette azt az illemszabályt, hogy a királyi nem kell minduntalan felségnek címetet. Itt a legegyszerűbb emberrel beszél is, ez csak a megszólításkor, egyetlenegyszer mondja neki: „Sire” — s aztán mindig csak „Ön”-nek kell szólítani a királyt. Így közvetlenebbé válik a beszélgetés és — őszintébbé.

V. György, a legmodernebb király példás demokráciájával és családja ügyeinek kitűnő vezetésével jobban biztosította dinasztiájának sorsát, mint bármivel a világon. Dinasztiára nincs is nagyobb dicséret, mint ha azt mondják róla, hogy „az egy rendes család”.



### Kényes arcbőrűek.

mosásra nélkülözhetetlen a krémszerű habot képező LETON-szappan, mert mosdás után olyan lesz az arcbőr, mint a legfinomabb krém használatánál.

**A matt, leányos arcbőr** megőrzésére használja a LETON-szappant az alábbi leírt módon:

**Szabály:** Estétként mossa arcát a LETON-szappan krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársenyosan üde arc fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni. A LETON-szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON arctej és LETON puder!



Beszerezhető az egész minden gyógyszer-tárban, illa szertárban és drogeriában, valamint a főraktárban: Parfumeria Royal Oradea, Sas-passage.

## V. György király a ravatalon

A halott király útja Sandringhamból a westminsteri csarnokig

London, január 25. A hideg januári nap vérvörös sugarainál, ünneplő ruhába öltözött földművesek és polgárok gyülekeztek a sandringhami Magdolna-templom körül, hogy elkísérjék végső útjára „daga jó földesurakat”. Röviddel tíz óra előtt érkezett a templomba az uralkodó-család: a talp mély gyászba öltözött Mary, özvegy anyakirályné, nagy lelkidereje ellenére a fájdalomtól és fáradtságtól roskadozó léptekkel ment régi helyére a templom első padsoába. Mellette négy fia és két menyee haladt. VIII. Edward király, aki nehéz prémgaléros, sőt télkabátot és cilindert viselt, elsőben ült a jya szokott helyére, az ehunyt király ódon faragványos padjára. Az ifjú király halvány, becses arcán szintén mély barázdákat szántott a gyász és a fájdalom.

### A sandringhami gyászmenet

A templom kapujánál négy testőrgrántos vette át és teletéte ágyulatra a koporsót. A koporsó mögött a király vadásza egy felnyergelt fehér lovaként vezetett katonáron. Ez Jock volt, a király fürgé ponyylova, amelyen az uralkodó már nagybe egen utoljára lépteget a sandringhami kastély kertjében néhány nappal halálos betegsége előtt.

A wolfertoni vasuti állomásig vezető utat gyászruhás falusiak szegélyezték. Amerre a gyászmenet elhaladt, mindenütt levett kalapok, mélyen meghajtott fejek és könnyes szemek fogadták az elhunyt uralkodót. Sokan hangosan zokogtak. Amikor a menet a pályaudvarhoz érkezett, megperdültek a norfolki gyalogezred V. zászáljának gyászfátyollal bevont dobjai. Az angol légó norfolki csoportjának tizenkét felszalagozott lobogóját a földig hajtották.

A király kíségette a hintóból édesanyját, a királynét és nővérét, Mary hercegnőt.

Az egyik udvari szolga sárgarézk kalikában vitte az elhunyt király kedvenc szürke papagályát, Saroltát, amelytől az uralkodó soha nem tudott megválni. Forsyth, az elhunyt király kedvenc skót dudása mélabus gyászdalokat játszott hangszerén, amelyet az elhunyt király gyakran és szívesen hallgatott. Szem nem maradt szárazon, amidőn Mary királyné hangos zokogásra fakadt. Egész Sandringham igazán szívből jövő gyászzal búcsúzott a királytól, mialatt koporsóját a vonatra helyezték.

### A király holtteste Londonba érkezik

A különvonat, amely a koporsót és a királyi család tagjait hozta, háromnegyed háromkor (középeurópai idő szerint) 3 óra 45 perckor fuott be a fekete zászlókkal és szőnyegekkel díszített King Cross-pályaudvarra. A peronnal a szárazföldi, tengeri és légi haderők díszőrsége fogadta a ott uralkodót. Az őrség tisztelgett, a zászlóvők meghajtották a lobogót. Először az ifjú király szállott ki szalonkocsijából, majd az elhunyt uralkodó koporsóját négy testőrgrántós kimentte a szalonkocsiból és a hatló vontatta ágyulatra helyezte, ugyanarra, amelyen valaha VII. Edward király holttestét szállították. Az ágyu alpra helyezett koporsót az angol lobogóval takarták le, majd fehér és piros szegfükből készített almas koszorú helyezték el a koporsó és végül megindult a menet. A menet élén testőrlovaság és gyalogság haladt, angol székés sorint felé fordított puskacsövel. Száz- és százezer ember állott az uccákon s levett kalappal, néma csendben hódolt halott királynak. A koporsó mögött a zelhunyt király négy fia haladt: elő, VIII. Edward király, mögötte a yorki, gloucesteri és kenti hercegek a sógorokkal. Majd az udvari méltóságok, a király barátai és szolgálai, valamenyien gyalog, végül az anyakirályné és a királyi hercegnők udvari gépkocsikon. Az uccákon nem volt látható katonaság, a sorfalat hatezer rendőr alkotta.

### A Westminster-csarnokban

A parlament főtornyának öreg órája, a Big Ben éppen négyet ütött, amidőn befordult a parlament előtti térre a gyászmenet. Az óriási téren beláhatan emberanyag feketélt a szó legszorosabb értelmében, mert erre az alkalomra még a legszegényebb londoni lakos is kerített valahonnan legalább egy fekete kabátot. Amidőn a menet feltűnt a láthatáron, szinte kísérteties csend támadt, amelyet néha szakított meg az aszfaltra hintett homok csikorgása a lovak patái alatt, vagy a lovak szerszámainak zörgése. A tömeg tisztelettel, levett kalappal, néma meghajlással üdvözölte az ágyulalon érkező koporsót, sokan mély udvari bókkal üdvözölték a halott királyt, egyesek letérdeltek és hódoltak. A parlament udvarán felhívott három őrség fegyverbe lépett és az ágyulap a parlament főlapja elé hajtatott fel, mire megszólltak a szomszédos Westminster szé-

kesegyház összebarangja. A főbejáratai a fekete és ezüst díszruhás olgók, canterburyi érsek, továbbá a Westminster dékánja és papjai, valamint az alsóház lelkésze, a főudvarmester, a főkamrás és a királyság főmarsallja, végül a közmunka tanácsának elnöke, mint a paramenti palota gondnoka, fogadták a koporsót, amelyet a testőrgrántosok az ágyulatról leemelve, a westminsteri csarnokba vittek.

### A korona a koporsón

A Westminster-csarnok a padló burkoló szőnyegek ellenére, a márvány hidegségét, a szuette fa keserű illatát és az elmult évszázadok komor történelmi hangulatát sugározták ki. A katedrális körül állottak az alsóház tagjai, a speaker balján a miniszterek, míg a csarnok közepén levő lépcsőn a főrendek, mögöttük gyászfátyolba burkolva a főrangú hölgyek.

Midőn a koporsót vivő menet, elér a canterburyi érsekkel, a csarnokba lépett, valamennyi jelenlevő mélyen meghajolt. A koporsót a csarnok közepén levő bíborral borított magas katedrálisra tették, újból leborították

### Nyílt levél mindazokhoz, akiket e sorok érdekelnek

Egy angol tudományos folyóirat legutóbbi számában írja, hogy az Amerikában felfedezett — ma már világhírűvé vált — gyógynövény és annak kivonata, amelyből a „Gastro D” készül, olyan — eddig még ismeretlen — anyagokat tartalmaz, amelyek a szervezetre, az egész emberi organizmusra és a testsejtek életére olyan hatással vannak, hogy azoknak úgy fizikai mint kémiai működését a lehető legkedvezőbben befolyásolják. Így tökéletesen érthető az a rendkívüli eredmények, amelyeket a „Gastro D” kezelés gyomor- és bélbántalmaknál, vese-, epe- és májbetegedéseknél, ideges zavaroknál, mialtaes fejfájásnál, stb. felmutat. A legtekintélyesebb tudósok állapították meg, hogy a „Gastro D” nemcsak csillapítóg hat, hanem teljesen megszünteti a betegség okát, így tökéletes gyógyulást idéz elő.

Kapható 130 lej utánvét ellenében Császár E. gyógyszer-tárban Bucaresti, Calea Victoriei 124.

## Schuschnigg kancellár a nemzetiségi igazságosság elvét proklamálta az osztrák állam fontos alaptételének

„Rossz tapasztalataink voltak a múltban a nemzetiségi elnyomással” — mondotta a kancellár

Bécs, január 25. A Haza Front naggyűlésén Schuschnigg osztrák kancellár és Starhenberg herceg kifejtették politikai programjukat. Schuschnigg kancellár beszédében az Ausztriában élő idegen nemzetiségek kérdésével is foglalkozott és ezzel kapcsolatosan többek között a következőket mondotta:

— Önök tudják, hogy a mi államunk határai között is élnek idegen népcsoportok, ha számuk nem is túl nagy. Az államvezetésnek minden oka meg van arra, hogy ezen népcsoportokat is, amennyiben hűséges osztrákok, üdvözölje a haza szolgálataiban. Ausztria sajátos német küldetése és a régi idők örökségének egy része hozza magával, hogy Ausztria nem követ el hibát ezekben a kérdésekben: senkitől sem

### Ha anyagihiány miatt megakad a munkája,

ha érdeklik vegyszerek, oajok, zsiradék-árak, nyersanyagok, festékek, laboratóriumi (anilitikai) kemikáliák, droguák, ha sürgősen szüksége van bármely speciális ipari, élelmi, borászati, mezőgazdasági, vegyi- és festőanyagra, stb., stb., forduljon az egyedüli angro szakcéhez

### Ullmann József és Fia

Oradea. Telefon: 677.

Távíratí cím: Ullchemia.

a nemzeti lobogóval és ráhelyezték az aranyhímzésű bíborpárnán nyugvó birodalmi koronát, melyet három ezer drágakő díszít és Mary királyné, valamint az ifjú király koszorúja, VIII. Edward talpig gyászba öltözve, Mary királyné, a yorki, kenti és gloucesteri hercegek feleségeitől, valamint Mary királyi hercegnő és férje közvetlenül a katedrális körül állottak. Körülöttük fényruhájú heroldok álltak őrt.

Az érsek a fejedelmi gyászókat a parlament kapujához vezette, majd a jelenlévő főrendek és képviselők (ünnepléses tussal) elvonultak a koporsó előtt, amelyet mély meghajlással üdvözölték. A képviselők, élén a speaker, a lordok élén a lardkancellár haladt, mindegyik saját jogarvivőjével.

## A SZ... az O... VEZ...

„A horogke...

## Dr. Lup... mozgalm...

Bucurest, január 25. Bár Károly király mehetintimegye elhalasztotta, a gesztette fel vá meggyében. Ellen temperamentuma jával viszi tovább két nagy ellen baloldali és a k doli csoportja között zajlik munkatársának áramlatokról.

— Az, ami az országban történik, az nem normális elme el tekel rohan az szemei előtt. Sőt val. Tegnapelőtt pályaudvaron egy uniformisokban, törvény megtilto vagont. Mehedint vonat nem indul. Egyikük részegen szelt a tömeghez támadta a partot.

Azt mondotta, ban hat idege jelenlegi korm...

Azt is mondotta zónsleges rablás személyesen patr aki szintén jelt egyik rendőrkom ték a jelenetet engedhetik meg nyire nyilvánvaló

A rendőrkapit kuligán pedig

Meg tudom érte aki gyengeakara oldali anarchiav gyek és azt állit megegyezést a között, bármilye Nem tudom meg méltóságról val

Nem tudom a szövetséges reljenek és a

Ez a látvány m Ezért mondom: érteni semmit.

— A mult v voltam. Az vol Nürnbergben v dulas kellős kö ember oroszokb és más fajtabel meg kékingekb reszttel, hitleris Hitler“ felkiált ros közepét és Es ez tartott e szemei előtt.

— Szomorua telt el tizenhét gyetlen háboru kedünk az im gyetlenkedéiv dírokkantjaink ányzó kézzel, keztenek a Né ru borzalmaira

## MEGNYILT SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R. T.

lakberendezési

## KIÁLLITÁSA

Targu-Muresen

30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mintatermet. Akadályoztatása esetén a cég szívesen küldi ki megbízottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

# A szélsőséges propaganda az ország összeomlásához vezet — mondotta Lupu

„A horogkeresztes Németország zászlója nem éktelenítheti a román háborus sirnantokat”

## Dr. Lupu szenzációs nyilatkozata a szélsőséges mozgalmakról, a kormány magatartásáról és a román parasztság ellenállásáról

Bucurest, január 25. (Az Uj Kelet tud.) Bár Károly király külföldi útja miatt a mehetintimegyei választásokat a kormány elhalasztotta, a *Mihalache* párt nem függesztette fel választási propagandáját a megyében. Ellenkezésképp, dr. *Lupu* ismert temperamentumával és lendületes energiájával viszi tovább a harcot, mely Románia két nagy ellenzéki pártja: a parasztság baloldali és a kispolgárság szélső jobboldali csoportja a nemzeti kereszténypárt között zajlik le. Dr. *Lupu* a Dimineata munkatársának nyilatkozott a jobboldali áramlatokról.

### Egy épületes jelenet

— Az, ami egy bizonyos idő óta ebben az országban történik, teljesen érthetetlen normális elme előtt. Az ország gyors lépésekkel rohan az anarchia felé a kormány szemei előtt. Sőt: a kormány támogatásával. Tegnapelőtt este a bucaresti észak-pályaudvaron egy huligán csoport cuzista uniformisokban, amelyeknek viselését a törvény megtiltotta, elfoglaltak egy egész vagonot. Mehedintibe mentek kirándulni. A vonat nem indult még ki az állomásról. Egyikük részegen a vagon lépcsőjéről beszállt a tömeghez. Elesen és triviálisan támadta a pártokat.

*Azt mondotta, hogy a régi kormányban hat idegen miniszter volt és a jelenlegi kormányban is hat idegen miniszter van.*

Azt is mondotta, hogy a Cagero-ügy közönséges rablás, amelyet G. Tatarescu személyesen patronál. *Rujinschi* tábornok, aki szintén jelen volt, megszólította az egyik rendőrkomiszárt, akik tétlenül néztek a jelenetet és megkérdezte, hogyan engedhetik meg az ostromállapotnak ennyire nyilvánvaló áthágását.

*A rendőrkapitány fejhuzta vállát, a huligán pedig tovább folytatta beszédét.*

Meg tudom érteni, hogy egy miniszter, aki gyengeakaratu, toleráns lehet a jobboldali anarchiával szemben. Tovább megyek és azt állítom: meg tudok érteni egy megegyezést a kormány és hitleristáink között, bármilyen immorális lehet is az. Nem tudom megérteni azonban az emberi méltóságról való ezt a teljes lemondást.

*Nem tudom megérteni, hogy valakit a szövetségesei nyilvánosan becsméreljenek és az a valaki erre vállat rántson.*

Ez a látvány minden képzeletet felülmúl. Ezért mondom: én már nem tudok megérteni semmit.

*Turnu-Severin, vagy Nürnberg?*

— A múlt vasárnap Turnu-Severinben voltam. Az volt az impresszióm, hogy Nürnbergben vagyok, a hitlerista felfordulás keltés közepén. Mintegy százötven ember oroszokból, ukránokból, németekből és más fajtabellekből álló gyűlésvész tömeg kékingekben, hitlerista kampóskezzel, hitlerista zászlókkal és „Eljen Hitler” felkiáltásokkal elfoglalták a város közepét és irtozatos lármát csaptak. Es ez tartott egész napon át a hatóságok szemei előtt.

### Német ügynökök munkája

— Szomoruan gondolok arra, hogy alig telt el tizenhét év a háboru óta, ama kegyetlen háboru óta, amelyben megismerkedtünk az imperialista Németország kegyetlenkedéseivel. Az uccákon glóriás hadirokkantjaink járnak, akik naponta hiányzó kézzel, vagy hiányzó lábbai onlétkertnek a Németországgal vívott háboru borzalmaira. Az országban a háboru

temetők hosszú sora tanusítja az áldozatokat, amelyeket a németekkel való háboruban hoztunk. Muntenia és Oltenia lakói megismerkedtek a német okkupáció borzalmával.

*Nem mult el csak tizenhét esztendő és ime, a német propaganda szégyentelenül dagad és erősödik: a szemünk előtt, minihogy ha elfelejtünk volna halottainkról, áldozatainkról, a hadjárat és az ellenséges okkupációk szenvedéseiről.*

— Könnyen érthető, hogy Turnu-Severinben ez a hitlerista propaganda pontosan az ellenkező hatást érte el, mint amire a német megbízottak számítottak. A mehedintimegyei intelligens parasztság óriási derűvel fogadta a hitlerista bandába keveredett cigánylegényeket és ez a se nem keresztény, se nem nemzeti pártcsoport az élcek és a gunyolódás középpontjába került.

### A parasztság és Goga

A mehedinti parasztek és általában az egész ország parasztsága nem felejtették el, hogyan kormányzott Goga. Nagyon so-

kan vannak, akik még ma is megőrizték elszagzott ruháikat, amelyekben 1926-ban mentek választani, amikor katonailag elfoglalt falvakon, hajtvadászatokon összefogdosott parasztokkal, verekedésekkel sebesültekkel és halottakkal zajlott le a legvadabb választás, amely ebben az országban valaha is volt. A nép nem felejt. A mehedinti parasztság tudja, hogyan kell védekeznie a terroristákkal szemben. Ha a fiatalabbik *Cuza Mehedintiben* is használja akarja azt a tört, amellyel Hitler ajándékozta meg, a mehedinti parasztek méltó módon fogják ezt a gesztusát honorálni. Semmi kétségem nincs benne, hogy a győzelem a miénk lesz, a paraszti demokráciáé.

### A kormány és a liberálisok

— A kormány támogatja a jobboldali szélsőségeket. Mehedintiben, Suceavában, mindenütt. Azért mondom, hogy a kormány, mert azok a parasztek és polgárok akik Mehedintiben a liberális párt tagjai, nem értenek egyet ezzel a politikával. Tatarescu ma már nem képviseli a liberális pártot sem. A Tatarescu-kormányt ma már a liberális párt sem támogatja. Tovább megyek. A Tatarescu-kormány nyílt konfliktusban van a liberális párttal. A mehedinti emberek tudják és értik, hogy milyen sötét kaland felé halad Tatarescu politikája.

— Románok ne engedjétek, hogy egy hamis nacionalizmus ürügyével az ellenséges Németország kampóskezzes zászlóját lengessék háborus temetőink, az utolsó háboru halottai felett. Mindannyian szeretjük hazánkat. Különböznek csak a módszerekben vannak. A szélsőséges metódusok bizonyára elháríthatatlanul a román állam széttöréséhez vezetnek. Annak az államnak az összeomlásához, amelyet annyi áldozattal, annyi szenvedéssel és csak a közelmúltban sikerült megteremteni.



## ERŐ, JÓKEDV, FRISSESG

A jó közérzet egyik első kelléke az élénk vérkeringés. Ha az erekben frissen kering a vér, az egész test felüdül, megerősödik, jókedv, frissesség árad szét. Munkaköved, energia ömlik el a szervezetben. Ha testét rendszeresen bedörzsöli DIANA sóborszesszel, játszva éri el e célt.



Erő, jókedv, frissesség

# DIANA

SÓBORSZESZ  
révén.

MINIHOGY az utóbbi időben keszteményünket pamisítják, figyelemztetjük a vevőket kérienek KIFEJEZETTEN VALÓDI DIANA SÓBORSZESZ.

fennálló szerződések folytán nem tud védekezni Palesztina.

A mandátumbizottság legutóbbi ülésén a palesztinai gazdasági tényezők rámutattak arra az anomáliára, amely abból következik, hogy az ország kereskedelme nem tud védekezni azon országok dömpingjével sem, amelyek ma nem is tagjai már a Népszövetségnek. A mandátumbizottság ülésén felvetődött e kérdés: felülvizsgálásának szükségessége a mandatárius országok és a Népszövetségből kilépett államok között.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a mandatárius kérdések előadója azt fogja javasolni a tanácsnak, hogy a tanács három tagjából jogügyi bizottságot küldjenek ki a kérdés tanulmányozására, a bizottság körkérdest intézzen az érdekeltektől a mandatárius hatalmakhoz és a választások alapján tegyen jelentést a tanács legközelebbi ülészakán. Ilyen körülmények között a népszövetségi tanács jelenlegi ülészakája nem fog véglegesen állást foglalni a Népszövetségből kilépett államok gazdasági egyenjogúságának kérdésében.

### Az emigránsok kérdése a Népszövetség tanácsa előtt

Genf, január 25. A népszövetségi tanács ülészakának első napján megkezdte már a németországi menekültek kérdésének tárgyalását. Az ügy előadója *Zaldumbia*, Ecuador delegátusa volt, aki részletekben ismertette a Népszövetség által küldött szakértő-bizottság jelentését és javaslatait, majd saját nézeteit fejtette ki.

A jelentés megtétele után a tanács tagjai között vita fejlődött ki *James Macdonald*, a volt menekültügyi főbiztos lemondó levele és a nemzetközi menekültügyi hivatal igazgatójának jelentése fölött.

A zártülésem lezajlott vitáról nem szivárogtak még ki közelebbi részletek. A Népszövetség titkársága által kibocsátott hivatalos kommuniké mindössze arra szorítkozik, hogy a menekültügyi kérdésekkel még foglalkozni fog a tanács a közel napokban és hogy felszólították a delegátusokat, hogy készítsék elő kormányaik állásfoglalását a menekültekkel összefüggő kérdésekben.

**Bérbeadó Simion Silvaniein**  
élénk forgalmu városban egyedüli, konkurencia nélküli  
**szálloda, kávéház és étterem**  
Rosenberg Mór tulajdonos.

**SELECT MOZGÓ** Ma utoljára: **SELECT MOZGÓ**  
**Gary Cooper, Anna Steen** mélyen megindító filmje: **A nászéjszaka**  
Hétfői kezdettel: **Vigyázz, ha jön a szerelmem**  
Nagyszerű zenés vígjáték. Főszerepekben:  
**Jean Harlow, Franchot Tone, William Powell**

## A kormány az időközi választások rendjének biztosítását igéri

BUCURESTI, január 25. A kormány ma minisztertanácsot tartott, amely után a következő hivatalos közleményt adták ki:

A minisztertanács folytatta az egyes minisztériumok 1936—37 évi költségvetéseinek megvitatását. A tanácskozás délután 6 órakor ért véget.

Utána *Tatarescu, Inculet* és *Pop Valer* beható megbeszélést folytattak egymással. *Inculet* beszámolt az időközi választás sok frontjáról érkezett jelentésekről. Elhatározták, hogy a választások rendjének és szabadságuk biztosítására szolgáló intézkedéseket fokozni fogják. Szigoru rendeletet fognak kiadni az egész országban azoknak üldözésére, akik az államvédelmi törvény rendelkezéseibe ütköző cselekedeteket visznek véghez. Teljes erővel fognak ezekkel szemben eljárni.

## Titulescu lesz a mandatárius kérdések előadója a Népszövetség tanácsában?

A Népszövetség tanácsa megkezdte a németországi menekültek ügyének tárgyalását

Genf, január 25. A Népszövetség állandó mandátumbizottság 1935 október 17—november 2-i ülészakának jelentése egyik fontos napirendi pontját képezi a népszövetségi tanács most folyó ülészakának. A tanácsban pedig *Benes*, Csehszlovákia fődelegátusa volt a mandatárius kérdések előadója. *Benes* azonban köztársasági elnök lett és Csehszlovákia nem is tagja e pillanatban a Népszövetség tanácsának. A mandatárius kérdések előadója ezen az ülészakon Románia képviselője lesz vagy *Titulescu* külügyminiszter, vagy *C. Antonade*, Románia állandó követe a Népszövetségnek.

A napirendre kerülő mandatárius kérdések közül az egyetlen, amely a zsidóságot

és Palesztinát közvetlenül érinti, azon államok gazdasági egyenjogúságának kérdése a mandatárius területeken, amelyek kiléptek a szövetségi mandátumszerződés értelmében ugyanis a mandatárius területek és így Palesztina is gazdasági egyenjogúságot biztosítanak az export és import tekintetében a Népszövetség összes tagállamainak. Valamely mandatárius területnek nem áll módjában egyoldalú védővámrendszer felállítani valamely állammal szemben és előnyben, vagy hátrányban részesíteni valamely országot, amely Palesztinával üzleti összeköttetésben áll. Palesztinára ez a korlátozás súlyos nehézségeket és károkat zúdít és különösen a japán dömping az, amellyel szemben a

ny miatti munkája, o ajok, zsiradék-estékek, laborató-rikáliák, droguák, n bármely speci-ál, mezőgazdasági, stb., stb., forduló szakcsohöz el és Flia on: 677. ilchemia.

helyezték az arany-ívó birodalmi koro-gakó díszit és Mary u király koszoru, zba öltözve, Mary s goucesteri herce- Mary királyi her-ül a katafalk körül yeszruhájú heroldok

gyászolókat a par-e, majd a jelenlév-énpélyes lassúság-élt, ame yet mény A képviselő, élén a lardkancellár ha-garvivőjeivel.

kelnek

Amerikában fel-ata, amelyből a maz, amelyek a hatással vannak. öben befolyásol-let a „Gastro D” ideges zavarok-ították meg, hogy betegségek okát, így

Bucuresti, Calea

zetiségi álta az telének

omatással” —

et, aki hűséges az p abba látjuk a t hogy a nemzeti és gondoskodják léptettek abban a y a német Auszt- és kardinális hi-lakítól elvénne a tetben rossz ta-múltban. Ezért a a mi felfogásunk unk német külde-

al vezérképviselője

Éttlinger hirdetés

at Benjamin Str.

B. 911. Tel. 1344.

ÉTI

lakás- es

látogassa edályoztatása tervekkel.

# SPORT

## A német sport meg van tisztítva a zsidóktól — állapítja meg a Völkische Beobachter

A Manchester Guardian a hitlerista olimpiász eidő

Münchenből jelerő a Zsidó Távirati Iroda: A németországi Garmischpartenkirchen városi tanácsa, a február 6-án kezdődő téli olimpiászra való előkészületében ülést tartott. Az ülésen a pogármester javasolta — amit a tanács el is fogadott —, hogy a városban levő transzparenseket és a helyiségekben kifüggesztett táblákat, amelyek a „itt zsidók nem kívánatosak” felírást viselik, a téli olimpiász tartamára távolítsák el.

A Völkische Beobachter a téli olimpiászszal kapcsolatban oldalnyi terjedelmű újságcikkét közli, amelynek végén örömmel állapítja meg, hogy a német sportból a zsidók immár teljesen ki vannak szorítva és oda soha vissza nem térhetnek.

London, január 25. (Zs. T. I.) A Manchester Guardian élehangú cikkét közli, amelyben támadja a Német Olimpiai Bizottságot a zsidó sportolókra a német sportból való kizárása miatt. A lap a német kormányt is támadja, amely meghamisítja az olimpiai szellemet és dacára többszöri ünnepélyes fogadalmának, nem tartja be vállalt kötelezettségét az olimpiászok tisztaságát szembe nem tartó megrendezésével. A cikkíró, sir Noel Curtis-Bennett felhívja a Nemzetközi Olimpiai Bizottság figyelmét arra a helyzetre, amely a hitlerista Németországban változatlanul tart, amely szerint a németországi zsidó sportkiválóságok meg vannak akadályozva az olimpiai versenyekre való előkészületekben.

### Március 1-én kezdődik a Nemzeti Bajnokság

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság bizottsága összeállította a tavaszi bajnoki programot, amely szerint a bajnokság március 1-én kezdődik a következő mérkőzésekkel:

- Bucurestiben Juventus—Universitatea.
  - Aradon Gloria—NAC.
  - Clujon CFR—Romania.
  - Oradean Crisana—Venus.
  - Timisoaran Kinizsi—AMTE.
- A tavaszi forduló teljes programját közölni fogjuk.

**HAGGIBBOR-NESEF.** A Haggibbor Sportegyesület zsidó nemzeti nevelőprogramjának előadásorozatában ma, vasárnap délután 3 órai kezdettel a str. Paris 36 alatt levő Arvagardozó helyiségében tartja első neseffjét szórakoztató program keretében a Haggibbor tagjai részére. A neseffin azonban vendégeket is szívesen látnak.

Zsidó sportolók a cseh válogatott atlétikai együttesben. Prágából jelentik: A cseh atlétikai szövetség a napokban állította össze válogatott gárdájának névsorát, amelyben helyet foglalnak Engel és Weisz, a pozsonyi Makkabi tagjai, valamint az ismert cseh-zsidó futó, Heks is.

Eldöntetlen a Japán válogatott—Telefon Club bucaresti mérkőzése. Bucurestiből jelentik: Japán válogatott jéghokki csapata európai turája során tegnap Bucurestiben játszott, ahol a Telefon Club volt az ellenfele. A mérkőzés 2:2 (1:0, 0:0, 1:2) arányban eldöntetlenül végződött.

A Rapid legyőzte a bécsi EKE-t. Prágából jelentik: A jéghokki Európa bajnokság küzdelme során tegnap játszották Prágában a Rapid—EKE mérkőzést amelyet a cseh csapat nyert meg 2:1 (0:0, 1:1, 1:0) arányban. A mérkőzés után a csoporthelyezés a következő:

- |                 |   |   |   |   |       |   |
|-----------------|---|---|---|---|-------|---|
| 1. BKE          | 6 | 3 | 2 | 1 | 13:10 | 8 |
| 2. Rapid        | 5 | 3 | 1 | 1 | 14:11 | 7 |
| 3. EKE          | 5 | 2 | 2 | 1 | 12:5  | 6 |
| 4. Telefon Club | 6 | — | 1 | 5 | 5:22  | 1 |

Universitatea—KAC 4:2 (3:1). Pénteken játszották Clujon a szezon első labdarúgó-mérkőzését az Universitatea és KAC között. A barátságos mérkőzést az U nyerte Szaniszló (3) és Negreu góljaival 4:2 (3:1) arányban. A KAC góljait Tunyoghi és Brassai lőtték. Bíró dr Rusu.

Az UEC csapata lett első a KKSE asztaliteniszesapatversenyében. Clujon a KKSE rendezésében tegnap kezdték meg a barátságos jellegű asztaliteniszerve-senyt, amelynek csapatversenyszámát az UEC csapata nyerte. Második a Haggibbor, harmadik a KKASE csapata. Női egyesben Seemann Anna KKASE, gyermekversenyben Klein Haggibbor lett első. A többi számokat ma játszák.

# Tíz év utánra ígérte be kölni beszédében a hitlerizmus teljes sikerét Göbbels

A munkanéküliség teljes megszüntetését ígérte a propagandaminiszter

Berlin, január 25. Göbbels Kölnben beszédet tartott. Rámutatott arra, hogy a Führer és a kormány által kidolgozott tervek alapján már a kormányzás harmadik hónapjában csökkent a munkanéküliség, amely azóta is állandóan kisebb. Idő-ről-időre van ugyan látszólagos emelkedés, de az irányzat változatlan és a vég-eredmény nem lehet más, mint a munkanéküliség teljes megszüntése.

A külföldi lapoknak a német állapotok-

ról szóló közleményeiről szólva, Göbbels megjegyezte, hogy az újságírók jobban tennék, ha azzal foglalkoznának, ami náluk odahaza történik, mert Németországban történelmi események játszódnak le, amelyek méltók a nagy német elődökhöz. A mai nemzetközi helyzetről beszélt ezután. Németország semleges marad az olasz-abesszin konfliktusban. A propagandaminiszter végül kijelentette, hogy a hitlerizmus sikere 10 év alatt teljes lesz.

# KÖZGAZDASÁG

## Meghosszabbították a puhafakartell egyezményét

Beszámolt az Uj Kelet azokról az ellentétekről, amelyek a belföldi puhafakartell tagvállalatai között felmerültek. Ezeket az ellentéteket a Swag azon bejelentett igénye robbantotta ki, hogy a bucaresti piacon bizonyos privilégizált helyzetet kíván magának biztosítani azáltal, hogy az egységes kartelláraknál alacsonyabb árakon adhasson el a főváros területén.

A kartell egyezményt most mégis meghosszabbították, anélkül, hogy az egyezmény szövegét lényegében megváltoztatták volna. A hét fatermelő vállalat tehát az eddighez hasonló kondíciók mellett fog a jövőben is együttműködni. Ugy értesülünk, hogy a középtermelők egyezményét is meghosszabbították.

A belföldi gyógyszerárugyarak régen hangzatos sérelme, hogy a társada ombiztosító által megtartott árlejtéseken határozottan mellőzik a hazai vállalatokat és a külföldi szakmai házak favorizált helyzetet élveznek. A külföldi és a belföldi gyárak közötti harc már odáig fajult, hogy ematt felmentették álsáól Megreanut, a munkásbiztosító pénztár központi beszerzési főnökét, akit azzal gyanúsítottak meg, hogy a külföldi cégek előnyben részesítése az ő művének tulajdoni-ható. A belföldi gyárak azonban nincsenek megelégedve Virgil Olteanu-nak, az új beszer-

zési főnöknek tevékenységével sem és azt panaszolják, hogy a december 7-én tartott árlejtésen, mikor 7 millió lej értékű gyógyszer-áru beszerzéséről volt szó, 6 millió lej értékben külföldi cégek kaptak megrendelést. A belföldi gyógyszerárugyarak ematt igen erőteljes akció beindítását határozták el.

Uj szövegár alakult Aradon. Etamin elnevezésű: új szövőpári vállalat alakult Aradon, melynek tulajdonosa Friedman József textilkereskedő. A vállalat női fehérműlik anyagainak előállítására rendezkedik be.

# SZÍNHÁZ-FILM

## Nászut Bécsbe

A Budapest-Wien című operettújdonosság bemutatója

A budapesti színházi szezon legnagyobb-sikerű operettje Szántó Armand, Szécsény Mihály és Carlo de Fries remekműve, a Budapest-Wien tegnap érte meg Pesten a 150. előadást és állandóan telt házakat vonz ma is. A legkifőbb vigjátékokkal versengő meséje, slágerré vált muzs-kája, szíleses táncái a legelőkelőbb helyet biztosítják számára az összes operett-művésben.

A mi színházunk is minden lehetőséget elkövetett, hogy a Nászut Bécsbe cím alatt színe-

kerülő újdonság a legteljesebb siker jegyében induljon erdélyi hódító útjára. Pazar díszletek, tündöklő toalettek, Kovács György vendégfellépése, Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János, Tompa Sándor és más kitűnő színészek fellépése náunk is biztosítja a darab diadalmas sikerét. Ihász Aladár a legnagyobb gonddal és lelkiismeretességgel állította be a kitűnő darabot, amely máris hat-szor szerepel a jövő hét műsorán. A zenekart Schreiber Alajos karnagy vezényli.

## Kicsoda Yeichi Nimura?

A világlapok olvasói, sőt a Színházi Élet közönsége előtt nem kérdés, hogy Kicsoda Yeichi Nimura. A nagyközönség azonban még legelőbb csak hallomásból vehetett róla tudomást, hogy Yeichi Nimura, a legnagyobb japán táncművész, aki világszerte utján, a budapesti és bucaresti operaházakban megtartott páralan sikerű táncestéye után, most elfogadja a mi színházunk meghí-

vását és egy-ellen estére a világvárosok leg-ritkább művészi élményét elhozza közénk is. Yeichi Nimura szerdán este 11 órakor lép fel kétórás műsor keretében a Magyar Színházban. Társaságában Lisan Kay, a híres amerikai táncosnő is felép. A Yeichi Nimura-est jegyeit ma kezdő árusítani a pénztár.

### HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: A MONTMARTREI IBO-LYA. (Olcsó helyárakkal.)  
d. u. 6: AZ UR KATONAI. (Kovács György fellép.ével.)  
este: NASZUT BECSBE. (Kovács György fellép.ével.)  
Hétfő fél 9: NASZUT BECSBE. (Kovács György fellép.ével. Rendes bérlet 19.)  
Kedd: Román előadás.  
Szerda, fél 9: Érettségi. (Klenczszér.) Este

11: Yeichi Nimura, a világ leg-híresebb japán táncművészeinek egy-ellen estéje, Lisan Kay, amerikai táncművésznő közreműködésével.  
Csütörtök 9: Nászut Bécsbe. (Negyedszer.)  
Péntek, fél 9: Nászut Bécsbe. (Ötödször.)  
Szombat d. u. fél 4: Csáki b'ró lánya. (Szent-Imrei Jenő kalóaszegi balladája a türel, a vstai és méral parasztszínészek előadásában. Ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal.)

Szombat d. u. 6: A vallomás. (Kovács György vendégfellép.ével. Fényes Alice-szal. Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Marica grófnő. (Kálmán Imre világhírű nagyoperettjének felújítása, teljesen új rendezésben, új díszletekkel és kosztümökkel. Solymosán Magda, Stefanidesz II, Ince Margit, Miklóssy Margit, Borovszky, Gróf László, Tompa Sándor fellépésével. Premierbérlet 20.)  
Vasárnap d. u. 3: Gül baba. (Olcsó helyárakkal.)  
D. u. 6: Nászut Bécsbe. (Hatodszor.)  
Este 9: Marica grófnő. (Rendes bérlet 20. szám.)

### ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, január 26-án matiné: Szevillai borbély.

Hétfő, január 27-én: A végzet hatalma.

Szerda, január 29-én: Mefistofeles.

### ROYAL MOZGO MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor nagy matiné: A fekete szoba, fősz.: Boris Karloff. Minden hely 15 lej.

Ma, vasárnap szenzációs premier: Josephine Baker, a világhírű néger sztár első világszlágere: ZOU-ZOU (A fekete táncosnő). Ez a különleges világfilm Párizs legnagyobb sikere, mely már 4 hónap óta egyfolytában 42 mozgóban egészre fut. Uj journal. Francia produkció.

### EDISON MOZGO MŰSORA:

Ez műsor! Ezt nézze meg! I. Sztambuli kéma-nő. Kémdráma. Myrna Loy, George Brent. II. A 24 karátos ártatlanság. Drámai vigjáték. Jean Harlow, Lionel Barrymore. III. Micky Mauss. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

Két szuperfilm. Világsiker! I. W. Plan — fődalatti front. Izgalmas háborús dráma. Medelaine Carroll. II. Brávó Bibi — Örüljünk az életnek. Doryt Kreysler, Wolfgang Liebeneier, Leo Schlezak, Ida Wüst. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

# RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, január 26.

Bucuresti. 11.45: Dinicu zenekar. 17: Mat-tache zenekar. 18.15: Jazz. 20: Rádiózenekar. 22.55: Hírek.

Budapest. 9.30: Hírek. 12.30: Budapesti Hangversenyzenekar. 14: Hanglemezek. 15.50: Cigányzene. 17: Budapesti Szalonzenekar. 19.45: „Verőfényen”. Rendező: Ady Árpád. 21.50: Hegedű- és zongoraszó. 23: Cigányzene.

Droitwich. 20: Szoprán és zongoraszó. 22: Zene, tenor-dalokkal.

London. 22.30: Rádiózenekar.

Bécs. 13: Szórakoztató zene. 19.55: Mozart: L'ni szimfónia.

Brüsszel. 21. De aza: Messalina, opera. Poste Parisien. 20.38: Rossini: A szevillai borbély, nyitány. 20.35: Operalemezek.

Toulouze. 22.35: Könnyű zene. 24.45: Szalonzene.

Belgrad. 12: Rádózenekar. 18.30: Rádó-zenekar.

Ljubljana. 22.15: Mozart: Jupiter, szimfónia.

Varsó. 12.15: Szimfónikus hangverseny. 17: Tánczene. 18: Spanyol táncok és dalok zongorán.

Róma. 17: Szimfónikus hangverseny. Milánó. 20.35: Mascagni: Neró, opera.

Stockholm. 17.05: Bee'hoven: A-moll hegedű és zongoraszonáta.

Hétfő, január 27.

Bucuresti. 11.30: Lemezek. 17.15: Rádió-zenekar. 19.15: Romantikus operák. 21.45: Niculescu Sabina hárfázk. 22.15: Vendéglő zene. 22.45: Hírek.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 13: Rendőzenekar. 18.50: Hanglemezek. 19.40: A Fiharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaház-ból. 23.20: Cigányzene

Droitwich: 19.30: Liszt-művek.

Bécs. 21: Szimfónikusok, szopránénekekkel. Brüsszel. 21: Könnyű klasszikus zene.

Brünn. 19.30: Rádiózenekar.

Párizs. 21.23: Simon Mária dalestje. Poste Parisien. 19.27: Operaáriák. 22.50: Brahmás C-moll négyes.

Rádó Paris. 19.30: Bee'hoven: Coriolanus, nyitány.

Strassbourg. 22: A Városi színház operá-estje.

Toulouze. 21.50: Szalonzene. 23.50: Kato-nazene.

Hilversum. 22.50: Könnyű zene.

Belgrad. 20: Nemzetközi hangverseny.

Mánó. 22: Az olasz énekesnők együttese. Róma. 20.35: Freccia-hangverseny.

Stockholm. 22: Kamarazenekar.

# Egy b

Drótot köt a mag köveke

Cluj, január 2

éves munkanékül

miatt olyan mó

ságot, amely pár

gyilkossági krón

Az öngyilkos

ki tettének vég

zony drótot sze

méternyit. A dr

kötötte, a másik

darabot erősitet

zalát, lakása kö

kiment a sétatér

zötti Erzsébet h

a dróttal együtt

hogy keresztübe

zódó áramvona

áram kering.

A magasfeszül

megkonstruálva,

mí hozzáérne, h

szúnik az áramk

öben az egész v

ségbe borult.

Az öngyilkos

## Egy munkanélküli cipészsegéd borzalmas öngyilkossága

**Drótot kötött egyik karjára az öngyilkosjelölt és a drót másik végét a magasfeszültségű villamoshuzalra dobta. Az öngyilkosság következtében néhány percre sötétségbe borult az egész város**

Chişinău, január 25. Domokos Miklós 24 éves munkanélküli cipészsegéd nyomora miatt olyan módon követett el öngyilkosságot, amely páratlan a város gazdag öngyilkossági krónikájában is.

Az öngyilkos rendkívüli módot eszelt ki tettének végrehajtására. Hosszu, vékony drótot szerzett, körülbelül 15—20 méternyit. A drót egyik végét csuklójára kötötte, a másik végére pedig egy csontdarabot erősített, amit a Szamos partján talált, lakása közelében. A dróttal aztán kiment a sétatér és a Calea Drăgălina közötti Erzsébet hidra, felkapta a csontot és a dróttal együtt feldobta a levegőbe úgy, hogy keresztül esett a Szamos fölött elhúzódó áramvonalon, melyben 8000 voltos áram kering.

A magasfeszültségű drótvonal úgy van megkonstruálva, hogy amennyiben valami hozzáérne, hirtelen automatikusan megszünik az áramkeringés, aminek következtében az egész város néhány percre sötétségbe borult.

Az öngyilkos azonban nem halt meg a

borzalmas áramtól, mert gumitalpu csizmát viselt a lábán — és a gumi tudvalevőleg szigetelő anyag. Ennek következtében aztán Domokos Miklósnak alsó teste teljesen megbénult és szénnéégett, a bal karja szintén, felsőtestét és jobbkarját azonban csak egy borzalmas rázkódás érte, de sértetlen maradt.

Az öngyilkos fiatallembert a mentők részesítették első segélyben, miután a villamosüzem telefonjelentésére rögtön rendőri készület szállott ki az öngyilkosság környékére, hogy megállapítsák mi okozta a rövidzárlatot. Itt találtak aztán rá a borzalmas kínok között fetregő emberre, akit a klinikára szállítottak.

Domokos Miklós egyébként levelet is hagyott hátra, melyben az 1936-os évre panaszkodott, mert újév óta — írja — már kibírhatatlan a nyomora. Azért választotta azt az öngyilkossági módot — a levél szerint — mert ezt találta egyedül teljesen biztosnak.

Felgyógyulásához nagyon kevés reményt fűznek.

## Érdekes dokumentumok Cuza fejedelem és a 48-as magyar forradalom emigráns vezéreinek tárgyalásairól

**Most napvilágra került történelmi dokumentumok szerint a román fejedelemségekben Kossuthék a második magyar forradalmat készítették elő. Kossuth dunai konföderációs tervének konturjai bontakoznak ki egy diplomáciai egyezmény soraiból**

Bucuresti, január 25. (Az Uj Kelet tud.) Január 24-ike Moldova és Muntenia egyesülésének évfordulóját, amelyet Románia minden évben impozáns keretek között és fényes külsőségekkel ünnepel. Az udvari gyász miatt ezidén a szokásos felvonulások és emlékünnepek elmaradtak. Cuza Voda, a román történelemnek ez a romantikus és érdekes figurája azonban január 24-én mégis feltámadt a sajtó hasábjain és a büszke bojár fejedelemnek néhány nagyjelentőségű tettét érdekes tanulmányok méltatták.

**Az emigráns magyarok tárgyalásai**

Az Adeverulból vesszük az alábbi rendkívül érdekes történelmi dokumentumot, mely Cuza Voda diplomáciai tevékenységét hozza felszínre hatvan év távlatából. A „Dacia Viitoare” című román szocialista közlöny, mely előbb Párizsban, majd Brüsszelben jelent meg, 1889. májusi számban közli Cuza fejedelem és Klupka emigráns tábornok közötti megállapodást. A dokumentumokat akkor Ion Nădejde, korának egyik legjelentősebb írója és publicistája közölte. A cikkben Nădejde megjelöli, hogy az eredeti dokumentumokat Kossuth Lajosnak 1880-ban megjelent emlékirataiból fordította le. A megállapodás az emigráns magyar tábornokok és politikusok megbízásából jött létre Klupka és Cuza között. A negyvenhét éves forradalom magyar emigránsai a Bach korszak ideje alatt is bíztak benne, hogy újabb forradalmi mozgalommal lerázhadják magukról a Habsburgház és az osztrák uralom béklyóit.

**A második magyar forradalom előkészítése**

Az első megállapodásban Cuza engedélyezte a magyarok számára a Siret völgyében, Bacauban és Romanban, vagy az Erdéllyel leghatárosabb községekben áru- és fegyverraktárok felállítását. A fejedelem a francia császártól 30 ezer puskát fog kérni, amiből tízezerrel fogják felfegyverezni a havasalföldi hadsereget, míg huszezer puská maradna a magyarországi és

erdélyi felkelők rendelkezésére. A megállapodásból kiderül, hogy Cuza akár hadsereg rendelkezésére bocsátásával is támogatni igyekezett a magyar forradalmi törekvéseket és a megállapodásban szereplő pontok arra mutatnak, hogy a szerződés aláírásakor egész komoly előkészületek folytak a forradalom kirobbantására.

**Hadiszállítások 1889-ben**

„Klapka tábornok Párizsban és Londonban nagy erőfeszítéseket fog tenni azonnali fegyver és muníció-szállításra, valamint az összes szükséges felszerelés folyósítására, amely a moldovai és a magyar hadseregeknek a hadjárat megindítására szükségük van. A tábornok Párizsban, vagy máshol megfelelő orvosi, valamint technikai és tűzértiszi osztagok megszerzéséről fog gondoskodni, hogy a moldovai két hadtest felszerelhető legyen.

A második megegyezésben a „B. Konvenció”-ban a Magyarországon élő nemzetiségek együttműködésének szükségességét szövegezik le a megállapodó felek.

„A magyar lázadás sikere érdekében kívánatos volna, hogy a magyar, román és szerb nemzetiségek, amelyek Magyarországon laknak, hagyjanak fel minden párt-szellemmel, vagy szeparációs eszmével és tartózkodjanak minden ellenséges aktustól, amelyek 1848-ban és 49-ben annyi szerencsétlenséget idéztek elő. A nemzetiségeknek nem szabad elfelejteniük, hogy Ausztria ma is olyan aljas eszközökkel fordulhat, amelyekkel ebben a korszakban egymás ellen uszította a rivalizáló nemzetiségeket, hogy egyiket a másiknak a segítségével nyomja el. A magyar nemzet meg van győződve róla, hogy számolhat a román hazafiak rokonszenvével. Párizsban remélik, hogy a fejedelemségek koránnyá saját érdekeit szem előtt tartva ki fogja használni azt a befolyást, amelyet Magyarországon és Erdélyben élő testvéreire gyakorolhat a béke megteremtése érdekében. Másrésztől a magyar hazafiak már a lázadás elején proklamálni fogják az alábbi elveket, amelyeket a magyar alkotmányba fognak beiktatni.

## Rövid ideig

**Detailizáltan engrossá váló átszervezése miatt**

# a legdivatalosabb és a legszebb árukat

**a jelenlegi áremelkedések figyelembe vétele nélkül**

**a régi áron**

**szerezheti be**

## BIRÓ nődivatárúházában

**Calea Regele Ferdinand 11a**

*Alkotmányos követelések 1861-ben*

1. A régi ellentétek elsimítása és a teljes béke megteremtése a szerbek, valahok és magyarok között.
2. Azonos jogokat és szabadságokat Magyarország összes lakóinak faj és felekezetre való különbség nélkül.
3. Községi és tartományi autonómia. Azon tartományokban, ahol a lakosság vegyes, a nemzetiségek baráti megegyezése fogja eldönteni, hogy mi legyen a tartomány hivatalos nyelve (a magyar, szerb vagy a román).
4. Teljes függetlenség minden felekezeti és nemzetiség részére, hogy vallás- és közoktatásügyeit intézze.
5. A szerb és román csapatok megszer-

vezése különállón, vezénylésük pedig nemzeti nyelvükön történik. A hadseregben teljes érvényesülési szabadság biztosítottatik, bármilyen hivatás, cím, vagy méltóság elnyerésére.

6. A felkelés után Erdélyben összehívandó gyűlés fog dönteni Erdélynek Magyarországga való közös közigazgatásának kérdésében; és ha a népgyűlés többsége Erdély régi autonóm közigazgatásának visszaállítását mellett döntene, Magyarország ezt tudomásul fogja venni.

7. A testvériség eszméjének kell uralkodnia osekedeleteink fölött. Csak ez az elv vezethet el a célhoz, a három dunai államnak: Magyarországnak, Szerbiának és Moldo-Valachianak (az egyesült Muntenia és Moldova hivatalos címe volt. Szerk.) konföderációjához.

**IMÉDIA L'OREAL Párizsi cég HAJFESTÉK-je**  
a legelőnyösebb készítmény  
Minden drogeriában és jobb női fodrásznál kapható

## Antiszemita diákok megzavarták a demokratikus diáklfront gyűlését és porrázúzták a Junian-párt klubhelyiségének berendezését

**Üzleteket is romboltak és fosztogattak a támadók. Félőrai késéssel érkeztek a helyszínre a hatóságok. Eszméletlenségig vertek egy rendőrt**

Bucuresti, január 25. A tegnapi nap folyamán, miután a lapok nem jelentek meg, ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el Clujon nagyméretű bucaresti uccai zavargásokról. Ezek a hírek tulzottnak bizonyultak. Csütörtökön késő este valóban súlyos politikai kilengések történtek a fővárosban, ezek azonban távolról sem öltöttek olyan méreteket, mint ahogy azt a lábrakapott hírek terjesztették.

Csütörtökön este nagygyűlést tartott a iunianista párt helyiségében a demokrata diáklfront. Több mint négyszáz diák vett részt a gyűlésen. A demokrata diákok közé 50—60 fasiszta diák is befurakodott, akik minden áron meg akarták akadályozni a gyűlés megtartását. Eleinte a jelenlévő demokrata ügyvédeknek sikerült lecsitítania a zavargókat és lehetővé tenni a gyűlés megnyitását.

Elsőnek Gugu Radulescu, a demokrata diáklfront elnöke beszélt, majd Victor Gherasim, Vulpescu és Alex. Cioc szóaltak fel, akik rámutattak arra, hogy a professzionális érdekek megvédésére az összes diákok különbség nélkül szolidárisak kell hogy legyenek.

**Kitör a botrány**

Amikor Radu Olteanu emelkedett szólásra, a fasiszta diákok csoportja éktelen botrányt rendeztek. Revolverlövéseket adtak le és bombákat hajítottak a hallgatóság közé. A demokrata diákok támadóik ellen fordultak és leirhatat an tumulus keletkezett.

Valaki eloltotta a villanyokat és amíg sötétségben állt a terem, a huligánok porrázúzták a iunianisták klubjának berendezését.

A demokrata diákoknak végül nagy nehezen sikerült az urcára tuszkolniok a támadókat. Közben kigyúttak a lámpák és telefonáltak a rendőrprefektúrára. Jó félóra késéssel érkeztek a helyszínre a hatóságok. Így teljes félóra állott rendelkezésre a huligánoknak, akik a Villacros sikátorban több

üzlet kirakatát is bezúzták és magukkal vettek árukat.

Romok, sebesültek, vér maradt a nyomokban.

Pontosan fél 12-kor érkeztek meg a helyszínre a csendőrök és a mentők. Tizenhat zavargót vettek őrizetbe és elsősegélyben részesítették a sebesülteket. Dacára annak, hogy a csendőrök már megérkeztek, a huligánoknak sikerült véresre verniök a 1611-es számú közendőrt, aki eszméletlen állapotban maradt a helyszínen. A csendőrök ríposzójára a támadók újbb revolverlövésekkel válaszoltak.

Az őrizetbe vett zavargóknál a megmotozás során boxereket és revolvereiket találtak. A rend csak a késő éjszakai órákban állott helyre. A demokrata diákok, legtöbbször sebkötésekkel, visszatértek a terembe és folytatták a gyűlést.

**A határozati javaslat**

Radu Olteanu tartott gyűjtő beszédet, majd határozati javaslatot fogadtak el, amelyben üdvözik a demokratikus ügyvédfront akcióját és tiltakoznak azon mozgalmak ellen, amelyek elvonják a diákságot professzionális harcuk területéről és fasiszta politikusok uszályhordozóivá teszik őket a demokratikus front megtörésére. Rombolások és erőszak utján. Felszólítják a bucaresti diákságot, hogy fogjon össze a verekedők és huligánok kiküszöbölésére az egyetemről és egy igaz demokratikus diákelet megteremtésére. Elhatározták továbbá, hogy minden fakultáson akció-bizottságot alakítsanak.

A demokrata diákok ezután elhagyták a iunianista klub helyiségét, a Const. Mille (Săindar) uccára vonultak, ahol zajos tüntetést rendeztek a Porunca Vremii című antiszemita lap szerkesztősége előtt és szimpátiatüntetést rendeztek a Dimineata és Adeverul című demokratikus lapok épülete előtt.

# A négyszázéves nyomtatott Talmud

Velencében 1536-ban került napvilágra a Talmud első nyomtatott kiadásának utolsó kötete. Ebből az alkalomból íródott az alábbi ismeretetés:

Néhány hónappal ezeőtt dr. Blau Pál, a kitűnő zsidó publicista (az Uj Keletben a g. s. jelzésű cikkeket írja) mondotta e sorok írójának:

Sokat gondolkozom, hogy lényegében mi volt az, ami a zsidóságot a maga talajbeli gyökérszerűségével, üldözöttségével, vándorlásával, időnként való asszimilálódásával ellenére is fennmaradt. A témáról beszélgettem szomszédommal, dr. Max Grünwald úrral, Bécs nyugalmazott főrabijával, a neves tudóssal, aki habozás nélkül jelentette ki, hogy a zsidók fennmaradása egyedül a Talmudnak köszönhető.

Mindenesetre gondolkodásra készítő megállapítás. Egy nép, amely hosszú évezredek óta a sorsközösség mellett más látható szervezetséggel, mint a hitbeli és a jótékonykodással alig rendelkezett, tisztára gondolatvilágának írásos megjelölésénél révén tudjon megmaradni és fejlődni! Miben rejlik konzerváló és egyben erjesztő képessége ennek a kultúrának, milyen adottságoknak köszönheti létrejöttét, milyen mértékben hatolt a Talmud a zsidó népiségbe, mi az, ami e könyvet formálta és miben nyilvánul a zsidókra gyakorolt hatása?

A „Talmud” szó tanítást jelent és rövidített formája a „Talmud Tóra”-nak, ami a tanításnak, tanulásnak és kutatásnak egyazon fogalmi megjelölése. Szemben a Tórával, ami a legrégebbi írott törvényt, a sok ritust, népszokást és történetet ölel fel, a Talmud a szóbeli tanítást jelenti.

Phils megjelölése szerint a Talmud nem egyéb, mint „íratlan szokások és erkölcsök gyűjteménye”. Josefus Flavius szerint: „az apák tradíciói”; Maimonides szent: „a Talmud olyan mű, amelyből meg lehet állapítani és pedig Mózes szellemében, hogy mi tilos és mi megengedett a zsidó számára, mi tiszta és mi tisztátalan. Az újabb definíciók már szövevényesebbek és túlnőnek egy dióhéjba foglalt ismertetés keretén. Csak Bacher meghatározását adjuk itt: „Talmudon már a tanítást idejében a tételes törvény (halacha) megindokoltságát és dialektikai magyarázatát értették.”

A Talmud gyökere természetesen a Biblia. Akárhogy is alakult a zsidóság a történelmi idők során Palesztinában és az első diaszpórában Babiloniában; akár a mérsékelt, akár az intrazigének pártjai kerekedtek felül, a Tóra, ahogy azt az írástudó Ezra a rendes időszámítás előtti 444-ik év tiszri első napján, mint a zsidó nép alkotmányát, kihirdette, ez az írás mindenki előtt szent és sérthetetlen volt. Törvényeinek alkalmazását és magyarázatát az idők során a viszonyos diktálták. A tanítást és amoriták számos generációja dolgozott ezen és amikor írásba foglalták a „szóbeli Tórá”t, egész korszakok kultúrtöréte kapta vele az emberiség.

A Talmud szellemi karakterét kétségtelesen Hillél adta. Ez a szellemiség a maga mélységében és kiterjedésében a legrészletesebb: mindenütt feltalálható, ahol zsidók élnek, ma éppúgy, mint régmúlt időkben. Bizony a ennek kell tulajdonítani, hogy Hillél emlékezete a zsidó köztudatba több mint kétezer év óta nem haltak, hanem a történelem során, a társadalmak változásával új glóriát arculatot kapott. Elméje messze perspektívákra sugárzott és szíve mindenki boldogságáért dobogott. Régi feljegyzések, amelyek életétől, tanításairól és kortársairól való érintkezéseiről szólnak, dokumentálják, hogy nem felegetben járó fantasztika volt, nem remetés szent, hanem gyakorlati ember: küzdő, alkotó, átalakító. A Talmud lényegéhez tartozik, hogy „korlátot” emel a Tóra törvényeinek fennmaradása és dekében.

Hillél hozzávetőleg a rendes időszámítás előtti 75-ben született és 80 éves korában halt meg. Babiloniából jött Palesztinába éppúgy, mint négy évszázaddal azelőtt Ezra. A nagy törvényhozó és tóragyarázó. Előkelő babilonai családból származott, amely családját Dávid királyig vezette fel. Roppant tudásgyágya vitte őt Jeruzsálembe, ahol akkor egy nagy hírű iskola működött Semaia és Abtallon vezetésével. Ez az iskola voltaképpen a szinhedrion törvénykezésének ellenőrzője és a régi hagyományok őrzője volt. A Talmud feljegyzői Hillélől, hogy nagy insében szenvedett és valamelyik napon annyi pénze sem volt, hogy megfizesse a karupénzt, amit a tanházban adnia kellett. Hillél azonban nem akarta elmulasztani az előadást és a nagy hideg ellenére egész éjszaka a felső ablaknyílásra tette fülét és így hallgatta az

előadást. Roppant szorgalmával nemcsak olyan ismereteket szerzett, hogy nemcsak ennek az iskolának egyik mestere lett, hanem vezetőegyenlősége. Legfőbb igyekezete volt, hogy a törvénymagyarázás terén ne az eddigi tradicionális és tekintélyvel uralkodóknak, hanem a logikus magyarázat módjára. Ő maga állította fel az egyes tételket. Hét „midot” származik tőle, formulák, amelyek lehetővé teszik a törvénynek könyvnyúl és szabad értelmezését és módot adnak a körülményeknek megfelelően és a zsidó szellemhez igazodó alkotásokra. Elasztikusá tette a törvénnyel zsidó alkotmány alkamazását, ami egy egészen új, szinte forradalmi atmoszférát teremtett a zsidó szellemiség körül.

Kimagasló példája ennek az újításnak a „prozból” intézménye. A bibliai törvény szerint ugyanis a hetedik, ugynevezett szombati év (sómíta) megszünteti az összes adósságokat. Humánus törvény volt ez mindaddig, amíg a zsidók egyszerű, komplikálatlan körülmények között éltek. A fejlődés során azonban, amikor a kereskedelem kialakult, ezzel a törvénnyel sok visszaélést követtek el. Felvettek jóhiszemű hitelezőktől kölcsönöket, amiknek a megfizetését a szombati évig kihuzták, hogy így törvényesen is kivonják magukat kötelezettségeik alól. Ennek a következménye nem lehetett más, minthogy a hitelezők nem adtak kölcsönöket és ezzel az egész üzleti élet fennakadt. Ekkor vezette be Hillél az említett prozból-intézményt. Ez abból állott, hogy a hitelező a szombati év előtt jelentkezett a bíróságnál és kijelentette, hogy a bíróságra cedálja az egész összeget, azzal a joggal, hogy bármikor behajthatja. A bíróság előtti nyilatkozat biztosította a hitelezők követeléseit a szombati év után is. Ezzel aztán ismét fellendült a gazdasági élet.

A gyakorlati élet élénkítésén kívül Hillélnek nagy szerepe volt a zsidó etika kialakításában is. Tőle ered a mondás: „Az emberekkel szemben való kötelezettség fontosabb, mint az embernek Istennel szemben való kötelezettsége”. Egy pogány, aki át akart térni a zsidó vallásra, megriadt a sok törvénytől és szokásoktól, amit követnie kell. Eljött Hillélhez, akit arra kért, hogy rövid szavakkal mondja meg neki a zsidó tanítások lényegét. Mire Hillél így felelt: „Ami neked nem teszlik, azt ne tedd másnak. Ez az alapja a Tóranak. Minden más csak magyarázat.”

Nagyban emeli Hillél tekintélyét az utókor előtt is az, hogy nemcsak hirdette, hanem követte is elveit. Jósága közmondásos volt. Egy alkalommal valaki fogadást tett, hogy Hillél ki fogja forgatni türelméből. A szombat beállta előtt megjelent a mesternél, aki szokása szerint meg akart fürdeni. Hillél meghallotta, hogy valaki keresi, mire gyorsan kisetett a fürdőből. Az érdeklődő egészen jelentéktelen kérdésére jóindulatosan válaszolt. Az ember néhány perc múlva ismét jelentkezett a mesternél egy még jelentéktelenebb kérdéssel. És aztán harmadszor is. Hillél azonban a legbarátságosabb módon válaszolt neki. Ekkor a látogató ingerült lett:

— Szeretném, ha minél kevesebb olyan ember élne Izraelben, mint ön — támadt Hillélre.

— Vajjon miért, fiam? — kérdezte Hillél szelíden.

— Mert ön miatt elvesztettem a fogadást. — Elvezítetted a fogadást? Még mindig jobb, ha te fogadást veszítsz, semhogy én veszítsem el a türelmemet.

Hillél mondásait feljegyezték. Ime néhány közülük: „Szeresd a békét, hajszold a békét, szeresd az embereket és nyerd meg őket a jó-kölcsök számára”. „Aki dicsőséget után lohol, elveszti nevét. Aki nem tanul, az felejt. Aki nem akar tanulni, nem érdemli meg az életet. És aki a tudását eszközként használja, tönkremegy”. „Ha magamért nem cselekszem, vajjon ki fog heyyetnem cselekedni. De ha egyedül magamért dolgozom (ha elvonatkozatom magam a közösségtől) vajjon mi vagyok? És ha most nem cselekszem (azt, amit kell), vajjon mikor?”

Hillél a tanítás „fejedelme volt”, nemcsak képzetesen. A „nási” méltóságot viselte és dinasztit alapított. Nagy hirre tett szert e fejedelmek közül Hillél unokája, I. Gamliel, aki Pál apostol mestere volt. Hillél leszármazottja volt Juda, aki a Talmud lefontosabb törvénygyűjteményének, a „mishának” volt első szerkesztője.

Tanítványai közül Jochanan ben Zakkáj tűnt ki, aki ismeretesen Titus idejében az ostromolt Jeruzsálemben élt és onnan korosóiban hozatta ki magát a római parancsnok elé. A talmudi idők regényes nagyjai közé

kell sorolni Akiba ben Joszéf tanítást, aki a Bar Kochba lázadás idején fogságba esett és Hadrián kivégeztette.

Néhány szót még a Talmud szelleméről, amit dr. Max Grünwald egy ismertetésében olvasunk.

„A zsidó jog nem ismer abszolút tulajdönt. Az Ur az embereknek adta a földet, ők azonban fogyatékosan osztották fel azt egymás között és így sokan föld nélkül maradtak. Ezért a szegénynek jogcime van arra, hogy támogassák. A talmudi hadijog szerint tilos kiheztetni az ostromolt várost. Elitéli a Talmud a tisztességtelen versenyt és a rászedés minden fajtáját. A törvényszék — bét din — állandóan ellenőrzi az eladási árakat. A kamatszedők, mérlegen csalók és árdrágítók fejére ráolvasták Amosz próféta szavait: „Az Ur esküszik Jakob becsületére, hogy sohasem felejtí tetteket”.

A törvénymagyarázások, természettudományi ismeretek, a korszakok, főleg a naptárra vonatkozó csillagászati és matematikai feljegyzések, továbbá a világ és a zsidóság történetére vonatkozó adatok egész tárháza a Talmud. Alapja a Talmudnak a „mishna”, amelyet hat részre osztottak: a földművelés, az ünnepek, a női tisztálkodás, a kártevések, a szentségek és tisztátalanságok elleni védekezés témái szerint. Négyszáz évig dolgoztak

## DIESEL-MOTOROKAT

benzin-motorokat, gőzkazánokat, tartályokat, mindenféle szivattyukat, esztergapadokat, csöveket, síneket, stb. komoly vállalatlan keresztül vesz és elad „IMRA” (Asociația Minierilor Inginerilor Români) Bucuresti, Str. Mântuleasa Nr. 42. Telefon: 4-0403.

a mishna 63 traktátusának összegyűjtésén és rendezésén, de csak harminchat és fél traktátushoz sikerült a gemorét megszerezni.

A Talmud nyomtatására 1520-ban került sor. Velencében adták ki az első traktátusokat és pedig az 1105-ben Mainzban meghalt nagy talmudmagyarázó Rasi (reb Shlomo Jicchaki) és a Franciaországban a 12. és 13. században működő „toszafisták” glosszáival. A kiadást 1536-ban fejezték be. Azóta sok új kiadása és fordítása jelent meg a Talmudnak, sok támadásban részesült tudós antiszemitaik részéről, akik egyetlen szórárt el nem tudták eredetiben olvasni.

A Talmud lélek a zsidók lélekéből. Ez az oka nyilván, hogy sokan neki tulajdonítják a zsidóság fennmaradását. (sz. I.)

## APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alkicskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha poróbélyeg mellékelve van.

Műszaki és biztos eredménytelé köveit a széleskörű összerakással rendelkező „MIREA” iroda. Cluj, Regele Ferdinand 116.

Butorozott szoba, fürdőszoba használatra, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim: Str. Abatele Zavoral 2 B.

Nősülne biztos egzisztenciával rendelkező mérnök, megfelelő hozománnyal. Levelek „35 éves” jellegre a kiadóhivataltba kéretnek.

Csecsemőápolónőt keresek jó bizonyítványokkal. Reg. Ferdinand 43, I.

Kozmetikai, fotócikkek, laboratórium, gombok, esztergárgépek, legolcsóbb beszerzési forrás D'Or.

Kézpénzért veszünk: hordozható paszton, lemezeket, rolfilmot, fényképezőgépeket, hangszereket, üveg és porcellán szivizeket, vitatárgyakat, arak poharakat, stb. „Pax”, Cluj, Calea Victoriei 6.

Keresek egy társat 40-50,000 lejell, jól bevezetett üzlet fejlesztéséhez. Cim a kiadóban.

Kényelmes, masszív vaságy, sodronnyal, esetleg finom lőszór matraccal, továbbá villanykályha, juányosan eladó. Str. Regina Maria 6, II. em. 7-b. (Fotófilm-udvar). Megtekinthető d. e. 8-11 és d. u. 2-5-ig.

Intelligensebb, perfekt román, német nő, ki délelőti irodai teendőket végezne, délután első elemista kisfiammal foglalkozna, elsejére keresek. Ajánlatokat Uj Kelet fiókkkiadóhivatal, Oradea, Str. Rimanocý 4.

Eladó egy, esetleg két dunam Czur Saom parcella. Fährndrich, Brasov, Cal. Victoriei 32.

Kiadó azonnalra 2 szobás, konyha, halós, komfortos lakás belvárosi modern házban. Ertekezni „Gólya” áruház irodájában.

Ház eladó, konverzióval, felerészben is. Mořilor 14.

17 éves zsidó urileány gyermekek mellé, vagy kisebb családdhoz, ahol családtagként kezeltek, kisegítőnek emenne. Érdeklődők címét kéri „Agricoltura”, Cluj, Marechal Foch 39.

Román, német, magyar nyelvűdással bíró texti- és rövidáru szakmában jártas, kirakatrendezéshez értő detailista segéd azonnali belepérésre kerestetik. „Tempo” textiláruház, Brasov.

Jól bevezetett dohánytőzsde keres intelligens, románul tudó, garanciaképes kisegítőhölgyet. Cim a kiadóban.

Köser mustár kapható kis és nagy mennyiségben; kg-ként 80 lej. Rendelés utánvétel. Herz, Marghita.

Korn borbélyüzem, Calea Regele Ferdinand 63. (neológ templommal szemben) rendkívül olcsó árakon végez razolozást, borotválást, hajnyírást. Kéri a zsidó közönség szíves pártfogását.

HELYEZEZÉS AZ ÜZLETI LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

## Palestine Maritime Lloyd

(egyedüli hajózárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.)

A legközelebbi hajóindulások Consanțăból Haifába:

Har Zion	1936 január 31-én	Har Carmel	1936 február 24-én
Har Carmel	1936 február 7-én	Har Zion	1936 március 3-án
Har Zion	1936 február 16-án		

Jegyek kaphatók az

### Uj Kelet utazási osztályánál

mint a Dr. A. Mibsham vezetésével álló

## „Kedem” utazási iroda

eredélyi és bánati vezérképviseleténél.

Teherszállítási ügyekben a

## Lazar Bercovici Constanța

vezérigénység szolgál felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcim: Bercovici

AZ

HIVA

A

Minduntalan és: mi a Wizo tana és jelen A Wizo nem szervezet is, jed. Lehetősége beketet, a nag sajtósággok e definícióba önt A Wizo sze része a Cionis helyilleszkedése különböző taktika dolások folytán Wizo a zsidó nyermi közrem építéséhez, nem nizmus ideológ A cionizmus val, a lelkesed igenése a saj a gazdag trad természetesen t, ott, akiknek k kult ki. Mindar egésze irányul feloldoztak ma általános nemz Ahhoz, hogy felhívás történi semtésére, ehez kellett csatlak kellett egy pill nemzeti érzés ban több-kérvés rés, hogy ők e is alkotnak. P a népi életben a női sors bef Ezzel adva v nista Wizo mag volt a Wizo m női sorsnak m amellyel oly tá ták a mezőgaz nek tervét és a a nők hachsar előtérbe helyez tekintik.

Ebben a teki lentét alakult része és a külf többsége közt utóbbi világkor

A Wizo inte élveznek a köv egészen kis tóra hogy fontos há gazdasági és h következtében a palesztinai v vezetett polgári osomó sürgőse maguk előtt, a újabb idők ell

Mint ismeret állott be a köz és szociális egy „Sturm und Dr ációk között történet politika gári nők vezet tályokból nagy kenység szolgál ren nagyszabá Ezen osztályok kívül áll valan kenységben, sok keznek, mint f lom rendelkezé giát állapíthatu zetésben és beá mint haladó n és szabadság fogva teljes eg számára. Ettől járt szervezetbe kenységi és ő mig a palesztí matának közér kérdést lát m ége mögött m Különsön e tönbeget azo

**AZ ERDÉLYI**

**WIZO A zsidó Asszony**

**HIVATALOS LAPJA**

**A WIZO lényege körül**

Irtá: **Dr. ESTHER FEIWEI, Haifa**



Minduntalan felvetődik körünkben a kérdés: mi a Wizo belső lényege, ideológiai tartalma és jelentősége?

A Wizo nemcsak nagy, de egyre növekedő szervezet is, melynek tábora tízezrekre terjed. Lehetőségek mindazt, ami ezeket az embereket, a nagy különbségek és jellegzetes sajátosságok ellenére összefogja, szavakba, definícióba önteni?

A Wizo szellemi tartalmánál fogva egy része a Cionista Szervezetnek, jóllehet teljes beilleszkedése a szervezeti keretekbe különböző taktikai és organizatív megfontolások folytán nem történt meg. De ha a Wizo a zsidó nőkhöz apellál, ha meg akarja nyerni közreműködésüket Erec Jisra'el felépítéséhez, nem használhatja kizárólag a cionizmus ideológiai tartalmát.

A cionizmus nagy harca az asszimilációval, a kelkesedéssel és kegyelettel ösztönözött igénye a saját történelmi személyiségnek, a gazdag tradíciók és a tragikus népi sors, természetesen olyan nőket és férfiakat érintett, akiknek lényge a cionizmus kezdetén alakult ki. Mindannyiunknak a tekintete a nagy egészre irányult, a nők mint olyanok megfellebbeztek magukról és elmerültek a nagy általános nemzeti érzületben.

Ahhoz, hogy a nők tömegéhez hathatós felhívás történjen saját szervezetük megtörszívására, ehhez külön ideológiai műánszok kellett csatlakoznia a cionizmusnak. Jönnie kellett egy pillanatnak, amikor az általános nemzeti érzés felbontásával az asszonyokban többé-kevésbé tudatossá vált a felismerés, hogy ők ezenkívül külön sorsközösséget is alkotnak. Felébredt az aktivitás akarata a népi életben való hathatós részvételre és a női sors befolyásolására.

Ezzel adva volt az ideológiai alapja a cionista népmozgalomnak és ennek eredménye volt a Wizo megalakulása. Ez az igénylése a női sorsnak magyarázza azt a lelkesedést is, amellyel oly távolos asszonyok ezrei fogadták a mezőgazdasági leányiskolák létesítésének tervét és azt az ügybuzgalmat, amellyel a nők hachsarahnak kérdését minduntalan előtérbe helyezik és azt a Wizo feladatainak tekintik.

Ebben a tekintetben bizonyos ideológiai eltolást alakult ki a palesztinai asszonyok egy része és a külföldi Wizo-föderációk túlnyomó többsége között, ami különösen a Wizo legutóbbi világkonferenciáján jutott kifejezésre.

A Wizo intézményei, amelyek többségét élveznek a költségvetésben, a Jisru'v'nak csak egészen kis töredékét ölelik fel, dacára annak, hogy fontos házagot töltenek be a női mezőgazdasági és háztartási kiképzésében. Ennek következtében azok az asszonyok, akik főleg a palesztinai városokban élnek és az ugynevezett polgári elemeket képviselik, egy egész csomó sürgősebb, konkrét kérdést látnak maguk előtt, amelyeknek kifejlődését a legutóbbi idők elkerülhetetlenül kitermelnek.

Mint ismeretes, legújában bizonyos csend állott be a közvéleményben a nők politikai és szociális egyenjogúsításáért vívott harc „Sturm und Drang” korszaka után. A generációk között halatgálagos munkaelosztás történt politikai téren, melynek során a polgári nők vezető elemei a felső- és középosztályokból nagyrészt a szociális, jóléti tevékenység szolgálatába szegődtek és ezen a téren megszabású szervezeteket teremtettek. Ezen osztályok asszonyai, akiknek nagyrésze kívül áll valamelyes professzionális tevékenységen, sokkal több szabad idővel rendelkeznek, mint férjeik és díjtalanul a társadalmi rendelkezésére állhatnak. Bizonyos analógiát állapíthatunk meg a palesztinai nő helyzetében és beállítottságában is. A cionizmus mint haladó mozgalom, melyet humanitarus és szabadság eszmék hatnak át, kezdetből fogva teljes egyenjogúságot biztosított a nők számára. Ettől függetlenül a cionista nő saját szervezetben keresi egy nagyfokú tevékenységi és önállósági törekvés kielégítését, míg a palesztinai nő, amely az építés folyamatának közepette áll, egy csomó konkrét kérdést lát maga előtt, amelyeknek sürgősége mögött marad minden más motívum.

Különbösen élesen érzik ezt a véleménykülönbséget azon Wizo-asszonyok, akik Euró-

pából Palesztinába kerülnek. Magátólértendő odaadással keresik a csatlakozást a palesztinai Wizo-körökhöz és belépnek az itteni Wizo-föderációnak elismert, a Hisztadruth Nassim Cionisták valamelyik csoportjába.

De csakhamar felfedezik, hogy ezeknek a gyakorlati munkája, amely szükségszerűen „Kleinarbeit”, nem nagyon imponál a föderáció nagy többségének. A Wizo-föderációk többsége sokkal inkább azon dolgok iránt érdeklődik, amelyek az országépítés nagy vonalaival állanak szorosabb összefüggésben.

A cionista nők, miként az általános cionista szervezet, egészen a legutóbbi időkig többé-kevésbé távolállottak az ugynevezett „Gegenwartsarbeit”-tól, a szociális jóléti tevékenységtől a Galuthban. Enegiájukat és figyelmüket más dolgokra fordították — főleg a harcra az asszimiláció, a liberalizmus világnézettel, amely eszméinek rövid

uralmát örökkévaló érvényüknek tekintette. De ezen liberális körök reprezentásai voltak egyidejűleg a helyi szociális és jóléti munkát hordozói is, amelyek a cionisták eszmében időleges kicsiségnek tűntek a cionizmus nagyvonalú koncepciójához képest. E szociális tevékenység nélkülözötté mivénnek szükségszerű koronázását, hogy hathatós tényező lehessen a közösség struktúrájában — hiányzott az a hatalma, hogy törkvései értelmében hasson a kormányokra és így politikai tényezővé fejlődhessek a nép életében.

Lélekantilag tehát érthető, hogy ez a negatív beállítottság a galuti szociális segélymunka iránt befolyásolta a Wizo-nők beállítottságát a szociális munka iránt az országban. Hachsarahn, a nő produktív átrétegződése, ez volt a jelszó, míg a nő szociális, sőt kulturális tevékenységét is a lokális érdekszféra területén kisebb értékűnek tekintették.

Igy magyarázható, hogy a szociális kategória sok hűséges munkatársa a megnevelés kerületét elhagyta el a legutóbbi Wizo-konferenciát, anélkül, hogy méltó elismerésre talált volna odaadó és sok esetben nagyon szükséges munkája a nagy szervezet részéről.

ködik. És ha Ön, kedves Wizo-tag most ezt a képet gyengének, homályosnak, unalmasnak és elmosódottnak találja, úgy ez nem egyedül a vezetőség hibája, hanem a föderációé, amely most ebbe a túlkörbe belenéz. És ha sok Wizo-tag buggó és tubuggó lesz Erdélyben, aki az újsághoz az Ön vagy a mi elgondolásunk szrint fog hozzájárulni, meglátja, milyen örömtűnk lesz mindannyiunknak ebből a mellékletből.

Mert az élet — a Wizo-élet is — csak úgy szép, ha zajlik és a Wizo-tag akkor lesz igazán szerves része ennek az életnek, ha érdeklődik, kritizál, buzgón vagy tubuggón, az mindegy, de élő sejtjévé válik annak az egésznek, amelyet mi Wizonak nevezünk — zsidó lányok, zsidó anyák közösségének a zsidó utépítés nagy munkájában. Ebben a munkában mindannyian egyformán kell, hogy részesedjünk, ezt éreznie kell most már nemcsak Önnek, hanem a többi 3599 Wizo-tagnak is. És hogy ezt elősegítsük, a Wizo KIB legközelebbi ülésének tárgysorozatán elsősorban fogunk tárgyalni az Ön leveléről, erről biztosíthatom.

Igaz cionista üdvözléssel:  
**Dr. Róth Dezsőné**

**„Olyan népkultura, mint Palesztinában nincs sehol a világon”**

**Hubermann Broniszlav beszéde a Hisztadruth jubileumán**

A palesztinai általános munkásszervezet (Hisztadruth) tizenöt éves fennállása alkalmából nagy ünnepséget rendeztek Tel-Avivban, a kiállítási terebben. Az ünnepséget N. Friedmann, a tel-avivi kulturbizottság vezetője nyitotta meg, aki a ma közel 100 ezer tagot számláló Hisztadruth hatalmas fejlődéséről beszélt. Ezután J. Sprinck tartott előadást a Hisztadruth múltjáról. Az ünnepély érdekessége Broniszlav Hubermann, a világhírű hegedűművésznek a felszólalása volt. Hubermann, aki azért tartózkodik Palesztinában, hogy egy szimfónikus zenekart szervezzen, nagy sikerrel előadott néhány zenedarabot, majd hosszabb előadásban ismertette zenekar-ápitási tervét.

— Az a gondolat, — mondotta, — hogy Palesztinában egy nagy szimfónikus zenekart szerveztek, itt az országban öltött az eszembe és az a visszhang, amelyet a lakosság legszélesebb köreiben ez a tervem keltett, sokkal boldogabb tesz engem, semhogy

azt kifejezésre tudnám juttatni. Különös örömmel tölt el az a tény, hogy Palesztinában olyan népkulturával találkoztam, amely sehol az egész világon nincs, mert a többi országokban a kultura még mindig csak egyes uralkodóosztályok tulajdona. Itt Palesztinában volt alkalmam először látni, hogy a nép minden rétege résztvevő a kulturában. Láttam, hogy mily nagy azoknak a munkásoknak a száma, akik komoly művelésre szomjaznak és elhatároztam, hogy az ő kedvükért megalakítom ezt a nagyszabású szimfónikus zenekart, amelyben az egész zsidó és Palesztinának művészei is részt fognak venni.

Végül köszönetet mondott Hubermann mindazoknak, akik terve megvalósításához anyagi támogatásukat ajánlották fel. Beszéde után, amely nagy hatást keltett, tovább folytatta a nagy művész koncertjét. Az ünnepély teljes bevételét a szimfónikus zenekar alapjának javára fordították.

**„Milyen legyen a WIZO Uj Kelet-melléklete”**

Kedves tubuggó Wizo-tag!

Ma reggel, amidőn a Wizo-mellékletben hozzánk intézett levelét megláttam, egy percig sem kételkedtem abban, hogy valamely tagunk köszönő leveléről van szó a Scheuerkurzus alkalmából, elismerés vagy dicséret a jó gondolatért, a kedves fogadtatásért és a jó szervezésért. En miután szerénység nélkül mondhatom, hogy az íyesmihéz hozzá vagyunk szokva, meg fogja érteni kedves Wizo-tag, hogy minden különösebb izgalom és emoció nélkül láttam hozzá levele olvasásához.

Mily nagy volt azonban a meglepetésem, amidőn minden jogszokás ellenére az Ön levele nemcsak hogy nem dicsért, de kifogásol, kritizál, sőt néhol enyhén dorgál is.

Első pillanatban elképdedtem, de második érzésem az oktan anyák azon öröme volt, amely azt mondja: „nini, én születtem, én tanítottam beszélni és alighogy felcseperedett, már ilyen szépen tud felelni!” Először életben tudtam ezeket az anyákat megérteni, hogy gyerekeik rosszkedvűségüknek örülni tudnak, mert a rosszkedvűség életet jelent. És ez az, amit Wizo-csoportjainkban oly régen nélkülöztünk.

Nem is képzeli, kedves Wizo-tag, milyen

nehéz egy vezetőségnek éveken keresztül a kivilágított színpadon, premie: planban állni, mozogni, ténykedni, jól vagy rosszul, azon igyekezőtől áthatva, hogy a tömegeket megmozgassa — és minden beszéde monológ marad, mert a nézőtér sötét és érzéketlen, és néha az elismerés moraja helyett, mely sok esetben közönyt és kényelmességet jelent, milyen jölesse néha egy-egy püsszegés, egy-egy felkiáltás az ismeretlen tömegekből annak jeléül, hogy az, amit a színpadon mondanak, a publikumban jó vagy rossz, de valamilyen visszhangot kelt.

Ezért örültem az Ön levelének, kedves Wizo-tag és egy pillanatra az a ragyogó perspektíva tárult előm, hogy a Wizora ime egy új korszak köszönt, amelyben a vezetőség nem 3600 organizációs hozzájárulásra, hanem 3600 élő, ténykedő és gondolkodó Wizo-tagra támaszkodhatik. És elismerésem bizonyítékául hadd sugjam meg Önnek, hogy az, amit Ön a Zsidó Asszonyban kritizál, az nekünk, vezetőségnek már rég nem tetszik és az, amit Ön a lap élénkítő tételére fősorakoztat és proponál, a vezetőség eredeti elgondolása volt a lap számára. Mert a Zsidó Asszony korántsem akart a vezetőség szöcsöve lenni, hanem egy tükröképe kellene hogy legyen a Föderációnak, úgy, ahogy él és mű-

**Dr. Oskar Neumann előadása Timisoaran**

Nagyon szép, hangulatos összejövetele volt a temesvári Wizo csoportokiak folyó hó 22-én a Spitzer Károlyné urnó lakásán megtartott közös gyűlésen. Dr. Oskar Neumann a csehszlovák cionista szervezet vezető tagja városunkban tartózkodott, a KKL főiroda delegálására, amely alkalma- mat a Wizo felhasználva megkérte őt egy előadás megtartására.

A „zsidó renaissance” mozgalomról tartott olyan szép és színes előadást, mellyel mindenkit magával ragadott. Beszélt a zsidó hősi múltjáról, az asszimiláció szegyenletes hatásáról, a németországi zsidó testvéreink nyomoráról, végül a jelenről, azokról a lehetőségekről, melyeket a jelen nyújt nekünk s amelyhez tőlünk csak anyagi segítséget, de ifjainktól népiünk egészségét és vérért kéri.

Nagyon frappáns volt a befejezése is a beszédnek. Wilde Oskar „A róza és a csalogány” című meséjét hozta fel, mint hasonlatot. Azt a csalogányt, amely életét és vérért áldozta fel, hogy egy kiszáradt rózsátót virágzásra bírjon, összehasonlítta a cionizmus harcosaival, akik szintén életüket és vérüket adják azért, hogy egy pusztá országból virágzó otthon teremtsenek.

— Az aradi WIZO tisztújító közgyűlése.—Az aradi Wizo f. hó 7-én tartotta tisztújító közgyűlését. Weiszberger Magda titkárnő felolvasta ezévi jelentését, melyben az elmúlt esztendő nagyon szép kulturális és anyagi eredményéről számolt be. Ezután a jelenlévő nagyszámú közönség egyhangulag újból Dr. Fuchs Albert né választotta meg elnökné. Dr. Fuchs Albertné többszörű nagy elfoglaltságára való tekintettel fölkererte a tagokat, hogy két társelnököt válasszanak segítő munkatársaként. A közgyűlés Dr. Köves Lászlóné és Weiszberger Magdát választotta meg társelnökké. Alelnök: Dr. Goldschmidt Lipótné, titkár: Paszternák Magda, jegyző: Dr. Simon Ernőné, pénztáros: Brocher Zsigmondné, országos sajtóreferens: Hönigsberg Licy, helybeli sajtóreferens: Dr. Goldschmidt Lipótné K. K. L.: Dr. Dohány Sándorné, Kulturbizottság: Dr. Köves Lászlóné, Schwartz Gunda, Grünstein Arminné, Kardos Jenőné. Taggyűjtő bizottság: Rényi Tiborné, Sternberg Hugóné, Holzer Jenőné, Reich Alfrédné, Becker Vilmosné. Ezenkívül egy 35 tagú választmány lett megválasztva. Dr. Fuchs Albertné elnökné a választás elzajlása után egyszerű, szívből jövő szavakkal üdvözölte a jelenlevőket és fokozottabban, lelkesebb munkára kérte a tagokat. (H. L.)

**OROKAT**  
...  
**SEK**  
...  
**loyd**  
...  
**oda**  
...  
**nta**  
...  
viratcim: Beroola

# Ahogy egy asszony látja Palesztinát

Friedmanné Goldstein Judit, az oradeai Násé Mizrahi kitűnő vezetője nemrégén tért vissza háromhónapos palesztinai utjáról. Palesztinai impresszióiról Friedmanné az oradeai Wizo által rendezett kulturdelután keretében számolt be. Ebből az az előadásból közöljük az alábbi érdekességeket, megkapó fejezeteket:

Sehol a világon nem fordítanak olyan nagy gondot a gyermek ápolására és gondozására, mint Erez Jiszraeleben. Egy egyszerű munkás, akinek a felesége a csecsemő miatt nem dolgozhat, tehát egy személy keresetéből kell megélnie, keresetének sokszor felét a gyermek gondozására, ápolására fordítja. A legegyszerűbb napszámos, úgynevezett feketemunkás gyermeke is, a maximális ellátásban részesül. Mint a kis hercegfők, olyanok az apróságok. Szemet-lelket gyönyörködtes, csupa édes, kacagó tanulmányfő...

Kis Sabráknak nevezik a benszülött gyermekeket, vagy azt az ifjú generációt, amely galutmentes öntudatát már az Erecben kapta. Sarba tulajdonképpen arab szó és kaktuszt jelent. Azt az egyszerű nálnunk is divatos, ovális, lapos levelű kaktuszt, amelynek újabb hajtásai a legfelső levelek fejeiből nőnek ki. Egész felülete, hegyes, szuro tövisekkel van tele. Természetesen, Palesztinában ez a növény is, sokkal nagyobb, dúsabb, 2-3 méteres magasságra megnövő, vastagtörzsű, lombos bokor, amelynek tuskái dárdszerű éles fegyverekké erősödnek. Nyáron, a legfelső levelek, gyönyörű sárga-piros tulipánvirágokat nyitnak, amelyek később tápláló fügenagyságu gyümölcsöt érlelnek. A beduinoknak sokszor hetekig a kaktusznak ez a gyümölcse az egyedüli táplálékuk, mert vadon nő és mindenütt található.

E növény után neveztek el a palesztinai gyermekeket Sabráknak. Mint akik szintén mindig hajlandók, nyelvük sőt öklük tús kés dárdaival mindenkivel szembeszállni, aki avatatlan kézzel közeledik feléjük. — Érett izletes gyümölcsöt csak a hozzáértők izelhetik, — de akkor szívet-lelket gyönyörködtesítő táplálékot nyújtanak.

Sokat gondolkodtam azon, miért oly rosszak a palesztinai gyermekek. Mert, hogy túlönálóak, tekintélyt nem ismerők, ez tény. Legalább is annyira, modortalanok, mint amilyen szépek, egészségesek, fejlettek és rendkívül okosak.

A fűk a klíma. Az orvosok szerint, a gyermekeket 2-3 éves korukig, rendkívüli módon kell gondozni, táplálni. Ebben a korban az Európából idekerült szülő gyermeke nehezen akklimatizálódik. Étvágytalan, a nagy melegétől bágvadt. Tehát erőszakkal és raffinériával kell etetni. Játék közben és séta közben, amellet legalább kétszer annyit kell egyen a gyermek, mint nálunk. A felnőtt is sokkal bőségesebben, vitaminokban gazdagabban kell, hogy táplálkozzon, mint Európában. Mert a nap elszívja az energiát és az embernek edződnie kell a tropikus betegségek ellen. Ezek a betegségek pedig a csecsemőt is veszélyeztetik, főleg 3 éves koráig. Ezután már edzettebb a gyermek szervezete és nem igényli a rendkívüli gondozást. Igen ám, de a gyermek megsokta az etetést és a vele járó szeszélyes kedéseket, nem akar egyedül enni és az étel is csak akkor ízlik, ha az anya jól meg van kinezva. És mit csinálhat egy anya, aki tudja, hogy a nevevés egyenlő egy komoly betegséggel? Enged a kis Sabra szeszélyének, aki ahogy nő, vele fejlődik az a természetese vált érzése, hogy a felnőtt, a szülő kötelessége a gyermeknek engedni.

Mintahogy tudjuk, a tanítási és társalgási nyelv tisztán héber. A gyermekek egymás között nem is beszélnek más nyelven. A világ legszebb zenéje, a zsidó gyermek gyönyörű héber beszéde... Az újonnan bevándorolt gyermekek előkészítőbe kerülnek, ahol rendszeren egy évet töltenek el, hogy azután a tudásuknak legmegfelelőbb osztályba kerülhessenek. Nem az európai iskolai bizonyítvány, hanem a gyermek tényleges tudása a mérvadó.

A palesztinai iskolákban rengeteget tanulnak. A legmodernebb pedagógiai elv alapján, leggyakrabban szemléltető és gyakorlati módon. A növendékek az iskolákban töltött idejük jelentékeny részét a szabadban töltik, tanáraikkal együtt játszanak, kertészkednek és közben észrevétel nélkül, hihetetlen repül le a fejükbe, — hogy a végén ők maguk se tudják, mikor és hol szereztek.

Tíz, 12 éves leánykák, — tehát nem csak fiúk! — tenachot, divré jómé ármenut tanulnak, oly alapossággal, hogy beszélgetés vagy vita alkalmával úgy röpködnek a legtalálhatóbb idézetek kicsiny szájaikból, — mint nálunk valami nagy Talmud Chacham pilpuljánál...

De a tanerők is, nagyrészt a világ leg-tökéletesebb pedagógusai, nagyfejű tudósok. Mert ha a tanárnak nincs megfelelő képzettsége, ha nem tud a gyermek minden kérdésére felelni, ha a szaktudása nem tökéletes, — s főleg ha nem bírja elég-

gő a héber nyelvet, — jaj, százaszorosán jaj neki! Ösmertem egy olyan tanárót, akit, mert nem birta teljes egészében a héber nyelvet, egy tanév alatt 3 iskolán át kergettek meg a tanítványok. Az idén azután, nem adhattak neki katedrát, a nagy tanárihiány ellenére, mert nem akarták a gyermekek kedélyét izgatni. Ha a tanítványoknak nem tetszik a tanerő, egyszerűen tiltakoznak a mönánhélnél, az igazgatónál, aki kénytelen a tanárt lehetőleg megelőbb kicserélni.

Az iskolák épületei nagyok, modernek, a legújabb technika és higiénia minden előnyeivel. Nagyon sok középiskola van az országban, — állandóan épülnek a gyönyörű iskolapaloták, és mégsem képesek a bevándorlás és természetes szaporulat arányaival lépést tartani. Ezeket az iskolákat a zsidóság maga kénytelen fenntartani, így a tandíjak nagyon magasak, különösen a mi valutánkra átszámítva, horribilisek. A középiskolákon kívül sok elsőrendű mezőgazdasági iskola, technikum, kereskedelmi iskolák és tanfolyamok számtalan délutáni és esti kurzusok, — tanító és tanítónőképzők és végül, de nem utolsó sorban az egyetemen áll a tanulmánygyógy ifjuság rendelkezésére. (Folytatjuk.)

# Egy zsidó kulturpalota

Wizo-délután Novisadon (Jugoszlávia)

Mikor a novisadi Wizo kedves elnöknője meghívott, hogy látogassam meg egy teadélutánjukat, nem is sejtettem, milyen meglepetésben lesz ott részem.

Az új zsidó kulturpalotában tartják ezeket a délutánokat és ez a zsidó kulturpalota egyszerű dokumentuma Novisad háromezer főnyi zsidósága áldozatkésztségének egy igaz zsidó ügy érdekében. Nekünk még „Wunschtraum” és valószínűtlen ez a kétemeletes palota nagy klubtermeivel a főszinten (Wizo és Nőegyleti délutánok részére); az első emeleten van a nagyterem, amely bármelyik belvárosi koncertteremmel versenyezhet, nagy színpaddal, tetővilágítással — ugyanez a Makkabeának tornateremül is szolgál. Ugyancsak az első emeleten van a héber óvoda, fehér butorokkal, a csöppsegyen két kőteny fehér mögöddal.

A második emeleten a tanácstermek, hitközségi irodák és a K. K. L. irodái vannak.

A Wizo-délután a következőképpen alakul: a hölgyek bizonyos összegért (átszámítva aránytalanul magasabb a mi Wizo rendezvényeinken forgó összegeknél) gyümölcsöt, kávét vagy süteményt kapnak, a játékért kü-

lön fizetnek egy minimális összeget.

A játékosok a szomszédos teremben játszanak — abban a pillanatban azonban amikor az előadás megkezdődik, mindenki abbahagyja a játékot. Azon a bizonyos délutánon egy hölgy revüt olvasott fel, egy másik hölgy pedig rövid, de igen értékes előadást tartott arról az igen fontos témáról, hogy olyan környezetben, ahol a gyermekek nagyrészt keresztény környezetben ének — hogyan avassuk igazi ünnepe a Chanukat, hogy a gyermek ne érezze a karácsony hiányát. Mindkét előadás rövid volt és közvetlen és mindenki azzal az érzéssel távozott, hogy kapott valamit.

A novisadi Wizo szorosban együttműködik a nőegylettel, mint ahogy természetes is, hogy a mai nehéz időkben a zsidó erők összetartsanak.

Gondolom, hogy néhány nagy városunk zsidó közeletén nagyot lendítene, ha nem is egy kulturpalota, de legalább egy cionista otthon létesítése, még ha az sokkal szerényebb is, mint a novisadi, mert ott láttam igazán, mit jelent, ha a saját otthonunkban dolgozhatunk.

Rosenberg Mancsi

## WEIZMANN:

# „A német-zsidó bevándorlók fegyelmét, tudást és vagyont hoznak Palesztinába”

Dr. Weizmann Chaim, a Cionista Világszervezet elnöke nagy beszédet tartott a Palesztinában élő német-zsidók szövetségének ülésén. Ebből a beszédből közöljük az alábbi részleteket:

A német zsidóság tragédiája csak egy kis része annak az örök zsidó problémának, amelyet mi az ország felépítésével akarunk megoldani. Németországban olyan szörnyűvé vált a helyzet, hogy a német zsidók kivándorlása menekülésszerű jellegű lett. Jóllehet mi ismerjük egész mélységében ezt a tragédiát, nekünk cionistáknak, különösen pedig azoknak, akik a cionista mozgalom élén állunk, a dolgokat a maguk valóságában kell látnunk és meg kell mondanunk az igazságot. Az igazság pedig az, hogy minden fáradozásunk ellenére sem fog sikerülni az egész német zsidóság sorskérdését megoldani. Palesztina csak a zsidók egy részét mentheti meg és pedig azokat, akik felkészülnek egy új életre és alkalmazkodni tudnak az ország nehéz viszonyaihoz. Hiszem és remélem, hogy óriási erőfeszítések árán sikerülni fog a németországi zsidó ifjuság nagyrészt Palesztinába telepíteni. Ez az ifjuság biztonságot és lehetőséget talál Palesztinában arra, hogy új életet kezdjen.

A német zsidók problémája szorosan összefügg a cionizmus sorsával. Hiszem, hogy a német bevándorlás áldos lesz az országra nézve. A német bevándorlók felkészülve jön-

nek az országba, fegyelm iránti érzéket, tudást és vagyont hoznak magukkal. Ezek az előnyök a német bevándorlást fölbefolyé-lyezik a líjának. Eppen ezért a cionista mozgalomnak a feladata, hogy politikailag és közgazdaságilag minden lehető elkövesse a német zsidóság egy részének megmentésére. Meg vagyok győződve arról, hogy a német zsidóság egy jó része Észak- és Délamerikában és más országokban lesz kénytelen letelepedni, ami csupán egy új diaszporának a kialakulását jelenti. A mi feladatunk és első kötelességünk tehát az, hogy a német zsidóság számára biztos és tartós segítséget nyújtsunk. Másodsorú elöl kell készítenünk a talajt, hogy Palesztina számára biztosítsuk a német zsidóság teremőrejeinek javarészét.

Hogy ezt a magaslatos feladatot teljesíthessük, össze kell fogunk mindazon intézményekkel, amelyek a német zsidóság megmentésén fáradoznak, végül pedig fel kell világosítanunk az angol kormányt arról, hogy ennek az égető problémának a megoldása csak az ő hathatós segítségével történhetik meg.

Az idő rövid, a nehézségek súlyosak, de mi már elkezdjük a munkát, amelyet mindaddig folytatni fogunk, míg célt nem érünk.

## A ZSIDÓ ASSZONYT

Érkező az erdőnyi WIZO timisoarai közgyűlése. Pláta Asanesti 4.

# Hogyan hozzuk fel a költségvetést?

Január van, a félév elmúlt és a válság-büdzsét a legtöbb csoportvezetőnek nagy gondot okoz. A vezető rendszerint presztizs-kérdést csinál abból, hogy a konferencián vállal kötelezettségének eleget tgyen, mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a központ mily lehetetlen helyzetbe kerülne, ha a csoportok várakozásuknak nem felelnek meg. Egyszerűen csödbe mennének a Wizo-intézmények.

Tehát láncolat az egész, és így a legkevesebb Wizo-csoportnak, a legkisebb ifjú Wizo-tagunknak is tudatában kell lenni annak, hogy minden rajta mulik, mindenkinek teljesíteni kell kötelességét, mindenkinek helyén kell állani, mert minden tagunk egy szem a láncban. Hála Istennek ebben panasz nincs, nagyon kicsi a százelekaránya azoknak a csoportoknak, melyek valamely oknál fogva nem teljesíthetik a rájuk bízott feladatot. Itt pedig segíteni kell, ha pillanatnyilag másként nem, esetleg tanácsal.

Mi évről-évre rendeztük meg a legfényesebb bálainkat. Rengeteg munkába, energiába, pénzbe került egy ilyen bál, és amikor sok heti fáradságos munka után a bál hajnalán a kimerültségtől lerokszdva végül melegelet csúszunk, — mert hiszen fényes eredményre számítottunk és ezzel a fenköt tudattal akartuk pihenőre hajtani fáradt fejünket — a legnagyobb megdöbbenéssel látjuk, hogy éppen csak ép bórral usztuk meg a deficitet. Hiába volt a sok fáradság, munka, hiába a sok mosoly, az erkölcsi eredményből Wizo-intézmények nem élnek meg, és az anyag eredmény szóra se érdemes. A rengeteg kiadás felemészti a legfényesebb jövedelmeit is.

Itt előlértött meg bennem a „látthatatlan bál” terve. Már tavaly keresztül akarám vinni, de saját munkatársaim sem sikerült meggyőződnöm a terv helyességéről. Féltek az újítástól, féltek attól az esetleges szemrehányástól, hogy kérünk valamit és nem nyújtunk semmit. Megrendeztük újra a bált, fényesebb volt az eddigiéknél és az eredmény sajnos, még szomorubb. Megfogadtam, hogy ezidén már októberben nekik ok tervem keresztülteléhez, még mielőtt a többi egyletek elárastják a várost. Munkatársaim ezuttal kész tények elé állítottam. Te szétos kivitelben megszerkesztetem egy kis füzetet, melynek előszava rámutat a láthatatlan bál előnyére és szükségességeire; saját tapasztalatomból is humoros jeleket írtam, végül pedig — ami legfőbb céloom volt — rövid ismertetést a Wizo-ról és eddigi teljesítményeiről. Ezzel tehát adunk is valamit és nem érhetet bennünket az a szemrehányás, hogy csak kérünk és nem adunk némi ellenértéket. Most már a munkatársaim is kevesebb idegenkedéssel fogadták a tervet. Felosztottuk magunk közt a várost és megelégedéssel állapítottuk meg, hogy a közönség az eszmét nagy lelkesedéssel fogadta. Nyolc nap alatt bonyolítottuk le a „látthatatlan bált” kielégítő eredménnyel. Azt a szót, hogy „fényes” azért nem használhám, mert egy Wizo-vezető soha sincsen megelégedve.

Fontos az, hogy a büdzsé fele meg volt, a többi pedig a kártya-délutánokból, kisebb-nagyobb rendezvényekből már könnyebben megy. Minden városban meg lehet próbálni, mert a viszonyok mindenhol egyformák és biztos az eredmény. A kis füzet minden városban aktuális és szívesen küldök egy-egy példányt érdeklődő társamnak.

Szidon Szerén, Lugoj

— Wizo-élet Mercurea-Ciucun. A nyár folyamán akitot Mercurea-ciuci Wizo-csoportot nemrégiben reorganizálták és a munka igen intenzíven indult be. Eddig a következő rendezvények voltak: November 16-án egy tea-estély, december 8-án 6 órai tea, mindkét rendezvény igen szép látogatottságnak örvendett. December 28-án estély keretében Giszkalay János tartott előadást a zsidóság mai helyzetéről. Az előadás az egész város zsidósága jelen volt. Ezenkívül a csoport több gyűlést tartott tagjai részvételel. Rendszeresen ké hetenként jönnek össze. A vezetőség elhatározta, hogy könyvtárat létesít, amennyiben körülményeik ezt meg fogják engedni.

— Timisoarai Wizo hírei. A dr. Scheuer kurzus és konferencia után a helyi Wizo közös összejövetelt tartott Győri Sándorné lakásán, ahol Freund Szerén, Kende Ráchel és dr. Molnár Gyuláné rendkívül szemléletes előadták dióhéjban azt, amit dr. M. Scheuer a kurzus alatt tanított. — Január 14-én szintén közös összejövetelt tartott a temesvári Wizo Löffler Liesi lakásán, ahol Reiter Lunka Max Brod „Heine élete” című művéről tartott nagyon élvezetes előadást.

VASARNAP, PHILIP INGELE STANDAR rá olcrón k CONST

— Hogyan ünnepegyesülés ünnepe. Ünnepelek az egész az egyesülés ünnepe. Cisztelet volt a Dr. a kormány tagjai század állt itt őrs. lomban a rektor, az kok részvételével. Déle 10 óra. diszhangverseny. dr. közkutatásügyi kormányt. Itt. C. tarotta az ünnepe. neumban volt ünne. mig a kulturliga. tot előadást az. ádról.

— Trebits-Lincol. donból jelentik: Cs. tes, aki a Trebitsch landorral azonos, a bíróság rágalmazta. be i orosz lap ellen. hogy titkos szerepe. boruban. Erkölcsi. kinaí dollárt kért. sította a paraszt a. a hirt az orosz lap. vette át és csak az. a panaszosnak, hog. ról között tudóság. vezékét őt „tökzate

— Nagy tűz pus. ból jelentik: Az elm. ki a Rega-uccán, s. mos üzlet és ház e. maradt hajlékalan. órákban tudták elf.

— Vör, bór- és k. ként többször, regg. természetes. „Ferenc. ez mindig alaposan. niti a gyomorbeli. emésztés” és az any. folyósolja. Az orvo. kerpise ői már regg. Ferenc József v z h. ben meg vannak e.

— Vihar a Nob. jelentik: Az idel. mindig zajlik a bar. ciaista frakciója. vég Nobel-bizottság. békédijat Carl v. óta bebörtönzött né. Néhány héttel eze. Ossietzky számára. volt szerkesztőjét. kormány idején vá. ellenes cikkei miatt. börtönbe. Amikor. uralomra került, ke. litották és azóta is. javaslatára váratt. sun, a világhírű, No. az ellen, hogy Oss. Kijéentette, hogy C. megmondolná magá. metország építő m. ellen, hogy a külfö. avatkozzanak a H. ügyeibe. Knut Ha. feltűnést és nagy v. írók különböző n. ellene és külföldi. Romain Rolland. A. rult le és világszer. ják, hogy a Nobel- díjat a fogoly írón.

VEDEKEZ Pr ALTA A LEGFINO

# HIREK

PHILIPS  
INGELEN  
STANDARD

## rádiót

olcson kis részletre  
CONSTRUCTIO-nál

Hogyan ünnepelték meg a fővárosban az egyesülés ünnepét. Bucuresti-ből jelentik: Ma ünnepelték az egész fővárosban január 24-ét, az egyesülés ünnepét. Délután 11 órakor istentisztelet volt a Domnița Balasa templomban a kormány tagjainak jelenlétében. Egy díszszózat állt itt őrséget. Az egyetemi templomban a rektor, az egyetemi tanács és diákok részvételével folyt le az istentisztelet. Délután 10 órakor a Nemzeti Színházban díszhangverseny volt, amelyen Angheluzsdr. közoktatásügyi miniszter képviselte a kormányt. Itt Chiricescu egyetemi tanár tartotta az ünnepi beszédet. Délután az Atheneumban volt ünnepség, ahol Valaori beszélt, míg a kulturális ünnepén Vaida Voevod tartott előadást az egyesülésről és Cuza Vodáról.

Trebitch-Lincolin rágalmazási pere. Londonból jelentik: Csao-Kung, budista szerzetes, aki a Trebitsch-Lincolin nevű hírhedt kalandorral azonos, a sarghaji kínai kerületi bíróság rágalmazási pert indított egy helybeli orosz lap ellen, amely azt állította róla, hogy titkos szerepet játszik az abesszin háborúban. Erkölcsei kárértés címén 10,000 kínai dollárt kért a kalandor. A bíróság elutasította a panaszt azzal az indoklással, hogy a hírt az orosz lap egy cseh-szlovák újságból vette át és csak azt a sovány elégtételt adta a panaszosnak, hogy elmondta, hogy az újságról között tudósításban a kínai lapok nem nevezik őt „titkoszoros szerzetes”-nek.

Nagy tűz pusztított Bärlandban. Bärlandból jelentik: Az elmúlt éjszaka nagy tűz ütött ki a Rega-uccán, a város központjában. Számos üzlet és ház égett le és igen sok lakos maradt hajléktalanul. A tüzet csak a reggeli órákban tudták elfojtani.

Vör-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig elaposan tisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jókényon befolyásolja. Az orvosi tudomány legjelesebb képviselői már régóta hangoztatják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve.

Vihar a Nobel-békedij körül. Genéből jelentik: Az idei Nobel-békedij körül még mindig zajlik a harc. A berni parlament szocialista frakciója feliratban fordult a norvég Nobel-bizottsághoz és azt kérte, hogy a békedíjat Carl von Ossietzky, a négy év óta bebörtönzött német publicista kapja meg. Néhány héttel ezelőtt a norvég irók kérték Ossietzky számára a békedíjat. A Weltbühne volt szerkesztőjét még 1932-ben a Brüning-kormány idején várfogságra ítélték háborúellenes cikkei miatt. Ossietzky be is ment a börtönbe. Amikor a nemzeti szocializmus uralomra került, koncentrációs táborba szállították és azóta is ott van. A norvég irók javaslatára vártatlanul válaszolt Knut Hamsun, a világhírű, Nobel-díjas író és tiltakozott az ellen, hogy Ossietzky kapja a békedíjat. Kijelentette, hogy Ossietzky jobban tenné, ha megmondná magát és résztvenne az új Németország építő munkájában. Tiltakozik az ellen, hogy a külföldi idők bírálatukkal beavatkozzanak a Harmadik Birodalom belső ügyeibe. Knut Hamsun fellépése általános feltűnést és nagy viharokat keltett. A norvég irók különböző nyilatkozatokban fordultak ellene és külföldi irók is támadták, közöttük Romain Rolland. Az ügy egyelőre nem zárult le és világszerte nagy érdeklődéssel várják, hogy a Nobel-bizottság odaitéli-e a békedíjat a fogoly iróknak.

Rövid hírek mindenünnen. Göbbels propagandaminiszter január 30-án, a nemzeti szocialisták uralomrajutásának harmadik évfordulóján a téli inszégáció szerveivel 22 millió márkát fog szétosztani a szegények között. 13 millió márkát másfél márkás bönökben, a többi ugyancsak másfél márkás címetű szénbönökben. — Bár a fagy engedett, az Egyesült Államokban mégis voltak újabb halálos esetek is. Így Ohio államban 21, Newyork államban 15 halálos eset volt a hideg miatt. A newyorki kikötőt jégtáblák torlaszolták el. A niagarai vízesés teljesen befagyott. — A newyorki Atlantis című gögör újságnak adott nyilatkozatában Papagos görög hadügyminiszter kijelenti, hogy ma már nincsenek katonai ligák és a választásokat meg fogják tartani. Ha a liberálisok többséget kapnak, a hadsereg akkor sem fog beavatkozni, mert a hadsereg a már nem politizál. Demertizis miniszterelnök is megértesítette a hadügyminiszter kijelentését. — Rooseveltnél vétőjogát gyakorolta a hadirokkantak nyugdíjáról szóló törvénnyel szemben. A kamara az elnöki vétőt 342 szavattal 61 ellenében visszautasította. Miután így az alkotmány által előírt kétharmad többség újabb a törvényjavaslat mellett foglalt állást, az az elnöki vétő dacára törvényerőre emelkedik. — Madridban az egyetemen számos incidens történt. Sevilában, Valenciában, Cartaginában és Caceróban összejelzők voltak a különböző pártállású diákok között. — Cseh-szlovákiában egy teherautó Tábor városában behalott menetelő katonák egy osztagába. Három katona meghalt, három súlyosan megsebesült. — Pearl Harbour légi kikötője felett két bombavető repülőgép összejelzők. Mindkét gép lezuhant, pilótái meghaltak, megfigyelők közül négy súlyosan megsebesült. — Sanghaji közelében meggyilkolták a kínai nemzeti kormányának a mongol hatóságoknál akkreditált követét. A gyilkosság kétségtelenül politikai jellegű.

Manu hazautazik Badacimba. Bucuresti-ből jelentik: Manu csak ma utazik Badacimba. Tegnap többek között fogadta Dobrescu Demeter látogatását is, akivel hosszabban tárgyalt. Manu a parlamenti szünet lejárásával ismét visszatér a fővárosba.

Kulturrendezés a baltimorei cionista szervezetben. A cionista szervezet (E. Zs. N. Sz.) baltimorei csoportja f. hó 27-én, hétfőn este 1/2 9 órai kezdettel folytatja kulturrendezését saját helyiségében, Str. V. Lucaciu 6 szám alatt. A program keretén belül Vértés Magda tart revüt, Vargyas József: Furcsaságok a Galuthóban. — cimen tart előadást.

Öngyilkosokat tanulmányozó vállalat. Newyorkban részvénytársaság alakult „Öngyilkosokat tanulmányozó vállalat” cégjelzéssel. A vállalat az Amerikát végigszűrő öngyilkossági hullám leküzdését tűzte ki céljává. Az igazgatóság tagjai elismert lélekbuvárok, lelkesek, szociológusok és írók. Az alapítók egyike Marshall Field, az egyik csikagói árúház milliós tulajdonosa. A társaság rendszeresen gyűjti az öngyilkosság indokairól szóló adatokat és könyvek, öpiratok, folyóiratok és ckek kiadásával, illetőleg írásával, valamint kutató-utak és társadalmi mozgalmak megszervezésével küzd majd az öngyilkosság ellen.

714,000 tagja van a francia kommunista pártnak. Párizsból jelentik: Lyonban ma ült össze Franciaország kommunista pártjának nyolcadik kongresszusa. Mint a felhívatalos Temps jelenti, Cachin kommunista szenátor közölte, hogy a pártnak Franciaországban 714,000 tagja van, amiből Párizsra és környékére 28,000 tag jut. Cachin igazolni próbálta a népi arcvonal politikáját. Kijelentette azonban, hogy a népi arcvonal csak minimális programot jelent, nem pedig kommunizmust. — Ne felejtsek el — mondotta Cachin — hogy a mi célunk francia tanácsközársaság létesítése.

MA, VASARNAP SZENZACIÓS PREMIER A ROYAL-MOZGÓBAN:  
JOSEPHINE BAKER, a világhírű néger sztár első világlágere:  
**ZOU-ZOU (A fekete táncosnő)**  
Ez a különleges világfilm Párizs legnagyobb sikere, mely már négy hónap óta egyfolytában 42 mozgóban egyszerre fut. Uj journal. Francia produkció.  
Vasárnap d. e. 11-kor nagy matiné: A fekete szoba, fős.: BORIS KARLOFF. Minden hely 15 lej.

Az ifju angol művészek elutaztak Rómából. Londonból jelentik: A Times hosszabb cikkben számol be arról, hogy azok a fiatal angol művészek, akik általi ösztöndíjjal Rómában dolgoztak, a politikai helyzetre való tekintettel, elhagyták Olaszországot. Egy részük a spanyol kormány meghívására Spanyolországban folytatja tovább művészi munkáját. A szobrászok Görögországba mentek és az athéni angol akadémián dolgoznak.

A házasságok felbontását Németországban a minisztériumnak is joga lesz kérni. Berlinből jelentik: A német jogelvet reformjával megbízott akadémia a házasságok és válások dolgában törvényjavaslatot terjesztett elő, amely szerint a minisztériumnak joga van kérni olyan házasság felbontását, amely ártalmas a nemzeti szocialista népközösség elvére. Ennek akkor van helye, ha a két házasság kommunista, bűnöző vagy kicsapongó.

Koszorúmegváltás. Megboldogult Gergely Dezsőné temetése alkalmából virágmegváltás címén a Zsidó Nőegyletnek a következő adományok folytak be: Özv. Deutsch Ferencné 200 lej, dr. Biró Gézáné 200 lej, Deutsch Gábor 200 lej, dr. Wertheim Mórné 100 lej, Frenkel Lajosné 100 lej. A Nőegylet vezetősége köszönettel nyugtázza az adományokat.

A független Újság friss számából kiemeljük a következőket: Kelefi Sándor: Japán; Világháború 1938-ban; Katona Béla: Grosz Jenő pongyolában; Alfred Kern: Joyce Angliában; Portugáliában is restauráció készül; Dénes Béla: Budapesti színházi levél; Ligeti Ernő, Thury Zsuzsa, Antoine Fischke, Tansy Sándor, Lakatos István cikkei. A Baumgarten-díj kulisszatitkai. Számos bel- és külpolitikai cikk, művészet, irodalom stb. Egyes szám ára 6.— lej. Kapható mindenütt.

Rudyard Kipling vagyona és híres kéziratai. Londonból jelentik: Rudyard Kipling, a híres költő hagyatékát 750,000 fontra becsülik, ami új rekordot jelent az írók hagyatékánál. Az angol írók közt eddig a legnagyobb vagyon — 250,000 font — Hall Caine hagyta hátra, míg Dickens hagyatékára 93,000, Thomas Hardyé 91,000 és Galsworthyé 88,000 font volt. Puszán a Dsungel könyve évi 10,000 fontot hozott Kiplingnek és az Egyesült Államokban évi 100—150,000 példányban kellek el művei huszötöt év óta. Az amerikai könyvkereskedők új ügynekeik szerződésénél „felvételi vizsgaként” adták fel Kipling műveinek eladását; aki még Kiplinget sem tudt próbáltján eadni, arról megállapították, hogy teljesen alkalmatlan a szakmára. Nemkevesebb voltak kelendők Kipling kéziratai, úgy hogy az író nem fizetett csekkel, mert kéziratvásárlók mesés áron vették meg a csekkeket a Kiplingnek szállító kereskedőtől. Rottingdean angol tengeri fürdőhelyen az omnibuszokosok osztrakkal a Kipling-világra szoktak mutatni, mint különös nevezetességre és az író, akit ez az eljárás bosszantott, tiltakozó levelet írt az omnibuszállalkozóshoz. Mivel számtalan levele eredménytelen maradt, személyesen kereste fel a vállalkozót, aki a fehérorodott költőnek mosolygva felelte: — Bárcsak minden nap írna nekem néhány levelet, Kipling ur. Az ő felháborodása jobb üzlet, mint az omnibuszállalat. — A költő még a múlt héten éválásásával előt könyvét ajándékozta H. Nice-nak, szállodája portásának és mosolygva jegyezte meg: — Ötize meg gondosan, smíg meghalok. Halálom után vagyont fog érni. — Még akkor este kórházba szállították és megoperálták az író. Legterjede me sebb kéziratát, a Kimet, a British Museum „Granville” könyvtárára hagyományozta.

CONTINENTAL  
SZÁLLODA  
BUDAPEST,  
VII. DOHÁNY-ÚCCA 42.  
AZ A HELY,  
AHOL A JO KOZONSÉG  
JOL ERZI MAGAT,  
LEGMODERNEBB SZALLODAI  
KENYELEM.  
ELSŐRANGU ETTEREM,  
ZENE, TÁNC.  
SZÍNHÁZAK, SZORAKOZÓ-  
HELYEK ÉS A KERESKEDELEM  
KOZPONTJÁBAN.  
MERSEKELT ARAK. GARAGE  
A HÁZBAN.

# Eltűnt a tokája

„Kövér és elvisehette” alak eltűnt  
**Kruschen sötöl jól érzi magát és energikus**

„46 éves vagyok — írja egy hölgy — és elkezdtem csunyán hizni. Egy évvel ezelőtt felhívtá egy ismerősöm figyelmemet a Kruschen sóra. Minthogy alkalmazott vagyok, okvetlenül szükséges volt, hogy kelemes, nyulánk alakom legyen. Nem akarom állítani, hogy Kruschen nyulánkká és leányossá tett, mert ez nem lenne igaz. De az a kelemetlen, érettebb korban fellépő csuf kettős toka eltűnt és állandóan jól és energikusnak érzem magam. A réttentő fáradság és bágyadság az egész napi üzleti munka után eltűnt. Egész családom csodás hasznot húzott a Kruschen sóból.” — O. O. S.

Kruschen az ideális keveréke hat különböző árványi sónak. Tartalmazza Karlsbad, Ems, Kissingen és más világhírű európai forrás vizének fő alkotó sóit, amelyek miatt nemzedékek keresték fel e forrásokat. Kruschen a kövérség okozója ellen harcol, mert segíti a belső szerveket, hogy munkájukat rendszeresen végezzék — hogy naponta eliminálják azokat a felesleges és mérges anyagokat, amelyek, ha felhalmozódnak, a szervezet által hájjá alakulnak.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Nagy üveg 85 lej, kis üveg 60 lej.

# Bar micve ünnepély.

Weisz Gyula, a clujai zsidó ort. hitközség elnökének házában szombaton délelőn fölemelt és hangulatos „bar micve”-ünnepség zajlott le. Jozsef Mose, az elnök legfiatalabb gyermeke lett a „jó csekedetnek fia” és ezt az alkalmat az eszes és szimpatikus fiu hagyományos talmudi diszsertációval és agadikus beszéddel tette emlékeztetéssé. Elvezet volt hallgatni könyvedén és bizottsággal előadott beszédét, amit a vendégsereg lelkesen megtapsolt. Az ünnepre ugyanis nemcsak az ortodox község számottevő tagjai jöttek el, hanem dr. Fischer József elnökkel az élén, többen a kongresszusi hitközség részéről is. Glasner Akiba főrabbi lendületes beszédben emelte ki a családfe zsidó közélet érdemét és szerető szavakkal figyelmeztette az ünneplő fut életútjának küzdelemre, amik e len föl kell verteine magát a ház szellemével. A hitközség vezetőségének jókívánásait Biró Andor to mácsolta.

Halálozás. Özv. Lőb Izidorné, sz. Rapaport Eszter, 73 éves korában Miskolcon meghalt. Halálát széleskörű rokonság, közte fia, Lőb Béa, az Erdélyi Szénbánya Rt. igazgatója, gyászolja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem, dr. Hoffmann Miksa, lipovai főrabbi elhalálozásá alkalmával részvétülkkel mellettem állottak, ezuton fejezem ki hálás köszönetemet. Özv. dr. Hoffmann Miksáné.

43,483,000 lakosa van Olaszországnak. Rómából jelentik: A legújabb hivatalos statisztikai adatok szerint Olaszország lakossága 1935 december 31-én 43,483,000.

Irodalmi törvényszék Turdán. Január 29-én irodalmi eseményben lesz része a turdai községnek. Az Aviva Barissza irodalmi törvényszéket tart Lion Feuchtwanger: Op-penheim Testvérek című munkája felett. Az irodalmi törvényszéken a vádat Noel Ferenc, míg a védelmet Salamon László, az Uj Kelet munkatársa képviseli. Az irodalmi törvényszék a turdai Zsidó Kultur Kör helyiségében lesz megtartva. A törvényszék elnöke dr. Kasovits Endre.

Menyasszonyok! Menyasszonyok!  
**Kelengyék legszebb, legolcsóbb és legizlésebb készítése csakis**  
**Fisch Böske**  
kézimunka szalonjában  
Cluj, Str. Gh. Baritiu No. 46.

VEDEKEZZEN CSAKIS  
**Primeros**  
GUMMI  
ALTA A LEGFINOMABB ÉS LEGBIZTOSABB

A dr. Scheuer a helyi Wizo Győri Sándorné rén, Kende Rárendkívül szem a azt, amit dr tanított. — Ja-összejöveit Löffler Liesi la-Max Brod „Hei-rtott nagyon él-

# UJKELET Legújabb hírek

„Románia nincs abban a helyzetben, hogy egyetlen idegent is befogadhasson határai közé“

## Titulescu megegyezést hozott létre az Uruguay és a Szovjet közti konfliktusban

A román külügyminiszter újabb nagy sikere. Danzig város ügyében is jelentős határozatot hozott a népszövetségi tanács. Előterben az olajszankciók ügye

### A Népszövetség májusi ülészakát valószínűleg Bucurestiben tartják meg

Genf, január 25. A Népszövetség tanácsának tegnapi ülése bővelkedett szenzációk és nagyjelentőségű eseményekben. Az egyik ilyen nagyjelentőségű esemény különösen Románia szempontjából és egyben a romániai zsidóság szempontjából is rendkívül érdekességű, mert a németországi menekültek és más államok menekültjeinek kérdésével kapcsolatos problémákat vetette fel.

A németországi menekültek ügyével kapcsolatos tegnapi vitában Titulescu román külügyminiszter szóvalra emelkedett és a következő, belpolitikai atmoszférára rendkívül jellemző kijelentéseket tette:

— Kötelességem bizonyos kijelentéseket tenni, amelyek szoros kapcsolatban állnak ama hírekkel, amelyek hazánk közvéleményét állandóan izgalomban tartják. Kétségtelen, hogy az a munka, amit a Népszövetség a menekültek elhelyezése érdekében végez, a legmagasabbrendű humanizmus elvéből fakad, ami csak helyeselnünk lehet.

Bizonyos propaganda azonban, amelynek forrását most nem akarom kutatni (nyilván Németországra célozt Titulescu) azt a hitet akarja a Genfől távolabb fekvő államokban megerősíteni, hogy a Népszövetségnek szándékában áll egyes államokat arra kényszeríteni, hogy nagyobb számú idegen elemeket (zsidókat) fogadjanak be nemzeti területükre.

Ez a hír egyes jó románokat azzal az aggodalommal tölti el, hogy a Népszövetségnek tényleg szándékában áll ötvétezer idegent — ezt szót használom: idegen, hogy ne kelljen más szóval élnem — Romániába küldeni a Népszövetség utasítására. Azt is híresztelték, hogy ez az intézkedés az ország külügyminiszterének nemzetközi szellemére való hivatkozással történne. Amikor sűny helyeznek annak hangsúlyozására, hogy országom kész lojálisan együttműködni a Népszövetséggel abban a munkában, amit az idegenek elhelyezése érdekében végez, egyben kötelességemnek tartom ünnepélyesen kijelenteni, hogy

Románia nincs abban a helyzetben, hogy egyetlen idegent is befogadjon határai közé.

A népszövetségi tanácsülés másik nagy eseménye az Uruguay és Szovjetország között kitört konfliktus ügyének előadói jelentése volt, amelyet szintén Titulescu román külügyminiszter terjesztett elő. Titulescu, akit az ügy referálásával és elintézésével megbíztak, a tegnapi ülésen határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben megállapítja, hogy minden államnak szigorú joga van annak elhatározására, hogy egy másik állammal felveszi-e vagy megszakítja-e a diplomáciai kapcsolatokat. A jelen esetben — állapította meg Titulescu — montevidói szövetségi ülések ellen nem merültek fel olyan bizonyítékok, amelyek bűnösségét kétségkívül megállapítanák. Eppen ezért a népszövetségi tanács reméli, hogy a két ország közötti diplomáciai kapcsolatok megszakítása átmeneti jellegű lesz s a két ország semmi olyan lépést nem fog tenni, amely a béke megzavarására vezetne és megakadályozhatná a megszakadt diplomáciai összeköttetésnek az első adandó alkalommal való újrafelvételét.

Titulescu ezután kijelentette, hogy Litvánia és Guanyval, Uruguay képviselőjével az este 8 óráig reggel 5 óráig folytatott megbeszéléseken sikerült olyan formulát megszerkesztenie, amelyet mindkét fél elfogadott.

Ugy Litvinov Szovjetország, mint Guany Uruguay nevében köszönetét fejezte ki Titulescu hathatós közbenjárásáért, akinek különben a népszövetségi tanács elnöke is köszönetét fejezte ki.

Titulescu javaslatát a Népszövetség tanácsa egyhangúlag megszavazta.

Népszövetségi körökben Titulescu rendkívül sikerének tekintik, hogy a két ország között megegyezés hozott létre egy olyan konfliktusban, amelyről senki sem hitte, hogy barátságos megoldással végződhetne — ilyen rövid idő alatt. Mindez elsősorban annak a bizalomnak és nagybecsülésnek tulajdonítható, amely Titulescu személyét úgy a dél-amerikai latin államokban, mint Szovjetországban és népszövetségi körökben övezi.

Danzig város ügye

A népszövetségi tanács harmadik érdekes eseménye a Danzig város ügyében hozott határozat volt, melyet a tanács tegnapi délutáni ülésén fogadtak el s amelyet Eden angol külügyminiszter, mint előadó, terjesztett a tanács elé. A határozat felhívja Danzig szabad várost, tegye meg az összes szükséges intézkedéseket, hogy a város ügyét az a kormány szellemében lehessen intézni. A tanács megelégedéssel állapítja meg, hogy Danzig városa közelebbi jövőre vállalt az 1933 október 10-iki dekrétum visszavonására, amely cselekedetnek az a célja, hogy a város jóhírnevét megőrizze s amely hivatva van jótánni a Luck Schmode és más panasztévők által szenvedett károkat. A népszövetségi tanács

a fenti intézkedések végrehajtása tekintetében a tanácsban képviselt összes államok, de elsősorban Lengyelország befolyására támaszkodók és köszönettel ismeri el Danzig város elnökének megatartását, amely lehetővé tette az együttműködés szellemének érvényesülését.

Bucurestiben tartják meg a Népszövetség májusi ülészakát?

A népszövetségi tanács tegnapi ülésének végén ismét Titulescu emelkedett szóvalra és azt a javaslatot tette, hogy a Népszövetség tanácsa májusi rendes ülészakát Bucurestiben tartsa meg. Titulescu kívül Portugália delegátusa is javaslatot tett arra, hogy a Népszövetség májusi ülészakát Lisszabonban tartsák meg. A tanács úgy határozott, hogy amennyiben ez lehetséges lesz, úgy két ülészakát Bucurestiben és Lisszabonban fognak megtartani, ha csak rendkívül fontos ügyek a központi fekvésű Genfben nem teszik szükségessé.

Genf, január 25. A kisanant és a Balkán szövetség állandó tanácsai tegnap este Genfben tanácskozást tartottak. Ez alkalommal megállapították a két államszövetség tagjainak teljesen megegyező álláspontját az összes napirenden lévő kérdésekben.

Genf, január 25. A Népszövetség január 29-én kezdi meg új munkáját a svéd Westman elnökletével. A szakértői bizottság megbízta az egyeztető-bizottságot, foglalkozék a szankciók alkalmazásának kérdéseivel, elsősorban az olajszankciók ügyével. A bizottság véleménye valószínűleg február közepén lesz ismertetés.

## Károly király elindult a londoni temetésre

Az udvari vonat áthaladt Budapesten. Londonból hazajövet Károly király hivatalos látogatást tesz Párizsban. Kik utaznak a király udvari vonatán? Károly király az angol király családtagjai sorában vesz részt a temetésen

Bucuresti, január 25. (Rador.) Károly király az udvari vonattal elutazott az országból Londonba. A király a cotroceni pályaudvaron szállt vonatra, az elutazásnál jelen voltak a kormány összes tagjai Tatarescu vezetésével. Az uralkodó Lepadatu kultuszminiszter, Paul Anghelescu tábornok hadügyminiszter, Ilesievici tábornok udvari marsall, Fundateanu, Balif és Macici tábornok, a katonai iskolák parancsnokainak kíséretében utazik. Salzburgban felszáll az udvari vonatra Miklós királyi herceg, aki szintén résztvesz az angol király temetésén.

Budapesti jelentés szerint Károly király vonata szombat délelőtt 10 órakor áthaladt Budapesten. A pályaudvaron Grigorcea budapesti követ, a követtség személyzetével fogadta az uralkodót, akinek tiszteletére megjelent a budapesti angol, jugoszláv és csehszlovák követ is.

Illetékes helyről nyert értesülés szerint

Károly király Londonból hazajövet Párizsban hivatalos látogatást tesz. A király találkozik fog Lebrun elnökkel és a politikai élet összes személyiségeivel.

Károly király vonatán elutazott a királyi testőrgárda egy osztaga is Ilie Radu testőrkapitány parancsnoksága alatt. Az udvari vonat a következő útvonalon halad: Magyarország, Ausztria, Svájc, Franciaország. Az udvari vonat Calaisban marad, ahol a király és kísérete egy angol nadihajóra száll, amelynek fedélzetén Munshire lord fogja üdvözölni a román uralkodót. Calaisból Doverig négy torpedóhajó kíséri a hadihajót, Doverből az angol király udvari vonatán utazik Károly király Londonba. A Victoria-pályaudvaron hivatalosan fogadják a vendéguralkodót az angol királyi család tagjai, az angol kormány és a román követtség tagjai Titulescu vezetésével. Károly király az angol király egyik palotájában fog lakni, míg a román-misszió a Ritz-szállóban, a román katonai küldöttség pedig a Windsor-kaszárnyában, a tengerészkadetlek szállásán.

Első ízben történik, hogy a román király udvari vonata az ország határain túl utazott. Mindazoknak az országoknak a kormányait, ahol az udvari vonat áthalad, idejekorán értesítették a hatóságok és természetesen a vasúti közlekedés megfelelő utasításokat kaptak.

A román király a temetés menetben nem a vendég államfők sorai között fog

felvonulni, hanem az angol királyi család tagjai között, mint Victoria királyné dedunokája és az új angol király másodunokafivére, tehát mint az angol dinasztia leszármazottja.

A király 8 napig marad Londonban, ezután Párizsba megy, ahol szintén 8 napig fog tartózkodni.

A királlyal a már közölt kisereken kívül még Londonba utaztak: Mihalescu őrnagy királyi adjutáns, Urdareanu ezredes, a palota prefektusa, Zwidenek ezredes Mária királyné udvari marsallja, Radu kapitány és Pavelescu, az udvari vonatok igazgatója, valamint Agapie, a királyi palota tisztje. A király az elutazás alkalmával polgári ruhában volt. A kormány tagjain kívül jelen voltak a pályaudvaron Reginald Hoare angol, Dormesson francia, Bárdossy magyar követek és Pochammer német ügyvivő, Prodan és Papazoglu tábornokok, Marinescu ezredes rendőrprefektus, Donescu bukaresti főpolgármester és más személyiségek.

London, január 25. (Rador.) György király temetésén a következő uralkodók vesznek részt: Károly román, Boris bolgár, Lipót belga, Erisztján dán, Haakon norvég királyok. Az olasz király Umberto trónörökös képviseli. Természetesen résztvesznek az angol királyi család összes tagjai és más királyi és fejedelmi házak.

London, január 25. (Rador.) A királyi ravatala előtt tegnap több, mint 100 ezer ember vonult el a Westminsterhallban.

Királyi dekrétum a királyi eljogokról

A király elutazása előtt a következő dekrétumot írta alá:

Mi, II. Károly, Isten kegyelméből Románia királya stb. miután bizonyos időre az ország határain túlra utazunk, elhatároztuk és elrendeljük:

1. Távollétünkben mindama közigazgatási funkciók, amelyek királyi megerősítést igényelnek, a minisztertanács elé terjesztendő minden egyes miniszter által és utólagos szentesítésünk fenntartása mellett elintézendők.

2. Köztisztviselők kinevezése vagy elmozdítása, amelyek minisztertanácsai rendelkezéssel fognak eszközöltetni, hazaérkezésemig csak ideiglenes jellegűek.

## Még mindig nem nyert megoldást az egyiptomi kormányválság

Kairó, január 25. (Rador.) A kormányválság még nem nyert megoldást. Az egységes front pártjai közt folytatott tárgyalások megszakadtak. A nacionalista párt kizárólagos kormányt akar és ezenkívül egy a király által kinevezendő bizottságot, amelyben az összes pártok képviselve lennének az angolokkal megtartandó tárgyalásokra. Ha ez nem lehetséges, úgy semleges választási kormányt követelnek. A többi pártok koalíciós kabinetet kívánnak, amely a választásokat is megejtse.

Megsemmisítik az 1935 december 1-e elől kiadott összes impontengedélyek érvényét. Bucurestiből jeltik: A külkereskedelmi irányító hivatal igazgatósága elrendelte az 1935 december 1-én adott összes engedélyek megsemmisítését, miután ezeknek az engedélyeknek tulajdonosai nem nyújtották be a Kereskedelmi Kamaráknál befizetett 2%-os illetékről szóló elismervényeket. A hivatal még egy utolsó határidőt engedélyez egészen február 5-ig, hogy ezt az illetéket befizessék. A jövőben a vonatkozó befizetési vevényt az engedélyzés időpontjától számított 2 napon belül be kell mutatni, különben az engedély hatályát veszti.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

10. Telefon: 8  
Havonta 110,  
Évre 600, egész  
évre: Havonta  
12-évre 12, egész  
évtől kezdve díjaztat  
"UJKELET" az er  
dőség egyetlen  
Október utáni  
re megjelölés

### Az óvato baloldali

Franciaországi kult anélkül, hogy don hangsúlyozni helyett egyelőre cios kormány képpárti és jobb foglalnak, két zsidó társaságában. Ez a felmérés annak az óvato francia baloldali a zavaros külpolitika engedetlenségét szemlél.

Egy tisztán borsó francia kormány szelylet járt volt esetleg alarmiroz foleg a választásra ut-kormány kerent, ami annak idejre elő.

Méltán feltethető a partot most" tá gondolatokból fakozott egyedül lát radikálisok, a pártok részéről. kának első szék volt: Lavak megbóltást parlamenti csapások előzők a francia közvélemé kezdődtek volna euccakon lehettek tait folytatásai.

Sarraut egyénisé lid szürkés van aki feltűnés és fogóval képes ker nál súlyosabb egy moszfőrában tudta

A radikális párt toltá taktikájának ellenes és angolban egy viszonylagos demokráta unióhoz meg s ezzel Olasz nárius-fasiszta á tette azt a rágal és fasisztaellenes baloldali külpolitik jelent es, et.

Külöségeiben azonban jelentős ébeni sorsára kihát Laval kormányának niszterelnökké vált viszonylatban Sarrautot fogja erőteljesen fogja sárgjokok feltétlen ségességét, ami kesztyűdobást jele semmisítésére tö franciá plotocrácia sem adta fel a re cia politikai élet ki magát.

Amennyiben Sarrautokig uralmon nek látszik — úgy lesz akadályja annak a baloldali pártok kolóját megjárta amely ereje tudatá mérhet a fasiszták plotocrácia ama p melyek az előző h megbuktatták.

A jelenlegi hang oldali pártok kedvező lasztásokba s nem dal/mas többséggel a reménynek és en ben álltak útját E val után közvetlenül son kormányt, ameban is rengeteg koalítm. Egy Laval kormányása ugyanis a talmas agitációs all polgárság elrémítés isták, kommunista dalí szárnyának s mutattak volna rá s a választások előtt oldal választási esé